

Suomen Kuntaliiton valtuuskunnan varsinaisille jäsenille  
sekä hallituksen jäsenille ja varajäsenille

*Suomen Kuntaliitto ry:n valtuuskunta kutsutaan syyskokoukseen.*

Aika Perjantai 3.12.2021 klo 10.30–12.30

Paikka Kuntatalo, Toinen linja 14, Helsinki  
Kokoukseen voi myös osallistua etänä Microsoft Teams -ohjelman kautta. Teams-  
linkki kokoukseen on alla.

Pyydän ilmoittamaan Kuntaliittoon hallintoasiantuntija Nina Erikssonille,  
[nina.eriksson@kuntaliitto.fi](mailto:nina.eriksson@kuntaliitto.fi) tai p. 050 569 5301 jos aiot osallistua kokoukseen  
Kuntatalolla vai etänä.

---

**Microsoft Teams -kokous**

(linkki kokoukseen löytyy valtuuskunnan jäsenille toimitetusta kokouskutsusta)

---

Teams-linkki lähetetään kokouksen osallistujille myös kalenterikutsuna tänään.

**Asiat**

17 Kokouksen avaus

18 Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

19 Pöytäkirjan tarkastajien valinta

20 Esityslistan hyväksyminen

21 Ajankohtaiskatsaus

22 Kuntaliiton vuodelle 2022 tarkistettavat strategiset tavoitteet ja toimenpiteet (toimintasuunnitelma)

23 Suomen Kuntaliitto ry:n talousarvioesitys vuodelle 2022

24 KT Kuntatyönantajat välitilinpäätös 30.6.2021

25 Ehdotus valtiovarainministeriölle Kunta- ja hyvinvointialueuudantajat KT:n valtuuskuntaan 1.1.2022 alkavalle toimikaudelle valittavista jäsenistä ja varajäsenistä

26 Suomen Kuntaliitto ry:n tilintarkastusyhteisön valinta vuosille 2022–2025

27 Suomen Kuntaliiton luottamushenkilöiden palkkiot 1.1.2022 alkaen

28 Suomen Kuntaliiton luottamushenkilöiden ansionmenetys- ja matkakulukorvaukset 1.1.2022 alkaen

29 Seuraava kokous

30 Muut asiat

31 Kokouksen päättäminen

Esityslista liitteineen on julkaistu Microsoft Teams -ohjelman Kuntaliiton valtuuskunta -työtilassa sekä Kuntaliitto.fi -palvelussa.



Kokouksen tarkempi ohjelma on merkitty esityslistaan.

Esteestä pyydetään ilmoittamaan Kuntaliittoon hallintoasiantuntija Nina Erikssonille, [nina.eriksson@kuntaliitto.fi](mailto:nina.eriksson@kuntaliitto.fi) tai p. 050 569 5301 (ei koske esteestä aikaisemmin ilmoittaneita).

*Valtuuskunnan työjärjestys 14 §: Varajäsenen kutsuminen*

*Valtuuskunnan jäsenen, joka ei pääse kokoukseen tai on esteellinen käsittelemään esityslistalla olevaa asiaa, on viipymättä ilmoitettava esteestä tai esteellisyydestä valtuuskunnan sihteerille tai kokoushenkilökunnalle.*

*Saatuuan luotettavasti tiedon esteestä tai esteellisyydestä valtuuskunnan jäsenen sijaan on kutsuttava yhdistyksen sääntöjen mukainen varajäsen.*

SUOMEN KUNTALIITTO - FINLANDS KOMMUNFÖRBUND

puheenjohtaja Joona Räsänen

Tiedoksi

valtuuskunnan varajäsenet



Valtuuskunta 3.12.2021

---

### Kokoustiedot

Aika Perjantai 3.12.2021 klo 10.30-12.30  
Paikka Kuntatalo, Toinen linja 14, Helsinki tai  
etäosallistuminen Microsoft Teams -ohjelman kautta.

### Kokousohjelma

#### Torstai 2.12.2021

Klo

17.30- **Valtuuskunnan juhlapäivällinen** Kuntatalo

Tilaisuuteen lähetettiin erillinen kutsu ja viimeinen ilmoittautumispäivä oli 4.11.

#### Perjantai 3.12.2021

Klo

8.30- Aamukahvi ravintola Bistro, 2. krs

9.00-10.30 **Valtuuskuntaryhmien kokoukset** Kuntatalon kokoushuoneet

Kok.	A 3.22	3. kerros
SDP	A 3.25	3. kerros
Kesk.	B 3.8	3. kerros
Vihr.	A 3.24	3. kerros
Vas.	B 3.3	3. kerros
PS	B 1.1	1. kerros
RKP	B 1.2	1. kerros
KD	B 1.3	1. kerros
Ahvenanmaa	B 1.4	1. kerros

Kokouksiin voi myös osallistua Microsoft Teams -ohjelman kautta.

10.30- **Valtuuskunnan kokous** luentosali, 1. kerros

Kokousasioiden 17 § – 31 § käsittely

Kokoukseen voi myös osallistua Microsoft Teams -ohjelman kautta.

12.30- Lounas ravintola Bistro, 2. krs

Valtuuskunta 3.12.2021

---

## Osanottajaluettelo

### Varsinaiset jäsenet

#### Helsingin vaalipiiri

Kaleva Atte  
Niskanen Dani-Joakim  
Saxberg Mirita  
Jalovaara Ville  
Kivekäs Otso  
Diarra Fatim  
Harjanne Atte  
Malin Petra  
Borgarsdóttir Sandelin Silja

### Varajäsenet sijaantulojärjestyksessä

- Kok.  
- Kok.  
- Kok.  
Heinäluoma Eveliina SDP  
Vanhanen Reetta Vihr.  
Ohisalo Maria Vihr.  
Yanar Ozan Vihr.  
Arhinmäki Paavo Vas.  
Rantala Marcus RKP

#### Uudenmaan vaalipiiri

Laiho Mia  
Markkula Markku  
Patinen Jussi  
Vestman Heikki  
Kiljunen Kimmo  
Pahlman Irma  
Sistonen Markku  
Havula Tapio  
Lintula Tiia  
Nieminen Eeva-Liisa  
Liimatainen Tiina  
Andersson Otto

Lehmuskallio Paula Kok.  
Koroma-Hintikka Maria Kok.  
Laakso Mikko Kok.  
Uski Nina Kok.  
Korpi Marianne SDP  
Kähärä Sirkka-Liisa SDP  
Lindberg Arto SDP  
Metsäkivi Sari Kesk.  
Pispala Leni Vihr.  
Hava Eeva Vihr.  
Lohikoski Pia Vas.  
Walls Anders RKP

#### Varsinais-Suomen vaalipiiri

Forsblom Toni  
Mikkola Mari  
Pokki Pertti  
Ruottu Annina  
Heino Sini  
Rand Jorma

Ruohonen Sini Kok.  
Mäki-Punto-Ristanen Tarja Kok.  
Koivusalo Mari-Eliina SDP  
Santalahti Samuli Kesk.  
Saario Mari Vihr.  
Yrttiaho Johannes Vas.

#### Satakunnan vaalipiiri

Marttinen Matias  
Jokinen-Anttila Leena  
Jalonen Vesa  
Rantanen Jani

Kähkönen Kari Kok.  
Viitala Juha SDP  
Vuorela Sari Kesk.  
Huru Petri PS

#### Ahvenanmaan maakunnan vaalipiiri

Eriksson Tage

Karlsson Bo-Yngve

Åland

#### Hämeen vaalipiiri

Vahter Merja  
Bitter Riku  
Nahkuri Miia  
Lehtimäki Kirsi-Maarit  
Häggman Johanna  
Ronkainen Jari  
Falk Sonja

Ahtiainen Marko Kok.  
Räsänen Antti Kok.  
Laatikainen Anne SDP  
Hyytiä Kari SDP  
Talja Martti Kesk.  
Heino Marko PS  
Portin Ismo KD

Valtuuskunta 3.12.2021

---

**Varsinaiset jäsenet**

**Pirkanmaan vaalipiiri**

Parhankangas Kirsi  
Andersson Jari  
Jokinen Jenni  
Ala-Herttua Marika  
Sarvijärvi Minna  
Suoniemi Susanna

**Varajäsenet sijaantulojärjestyksessä**

Kostiainen Leena Kok.  
Taina Anneli Kok.  
Järvinen Pekka SDP  
Lounasranta Marko SDP  
Hakanen Pertti Kesk.  
Hanni Joronen Vihr.

**Kaakkois-Suomen vaalipiiri**

Leppänen Jouko  
Harjumaaskola Jarkko  
Taavitsainen Satu  
Pakkanen Markku  
Tynkkynen Jonne  
Lehto Raul

Grönlund Joonas Kok.  
Malm Niina SDP  
- SDP  
Vuorinen Jukka Kesk.  
Hänninen Jaakko Kesk.  
Aksels Tuulikki PS

**Savo-Karjalan vaalipiiri**

Törmälä Anssi  
Lahtela Esa  
Suhonen Timo  
Musikka Sinikka  
Savolainen Leila

Tuija Kastari Kok.  
Sokka Irja SDP  
Nyyssönen Leena SDP  
Reijonen Eero Kesk.  
- Kesk.

**Vaasan vaalipiiri**

Koski Susanna  
Berg Kim  
Lehtimäki Esko  
Ojaniemi Kati  
Frantz Hans  
Nummensalo Kati

Heinonen Kimmo Kok.  
Isotalus Tiina SDP  
Reino Herlevi Kesk.  
- Kesk.  
Carola Lithén RKP  
Rantanen Kimmo KD

**Keski-Suomen vaalipiiri**

Selin Jaakko  
Puro Markku  
Honkonen Petri  
Kuorelahti-Juntunen Pulmu

Timperi Kati-Erika Kok.  
Kalmari Leena SDP  
Lindell Leila Kesk.  
Tommi Tapiainen Vihr.

**Oulun vaalipiiri**

Heikkinen Janne  
Hietala Heli  
Vehkaperä Mirja  
Mulari Keijo  
Mattila Hanna-Leena  
Paasimaa Veli  
Moilanen Ahti

Heinonen Niilo Kok.  
Laine Sanna SDP  
Karjalainen Esa Kesk.  
Niinikoski Eija-Riitta Kesk.  
Leiviskä Matti Kesk.  
Räisänen Aki Vas.  
Aavakare Eila PS

**Lapin vaalipiiri**

Salmijärvi Petteri  
Ponkala Markku  
Keränen Pertti

- Kesk.  
- Kesk.  
Ahlakorpi Anni Vas.

Valtuuskunta 3.12.2021

---

### Kuntaliiton hallitus

#### Varsinaiset jäsenet

Räsänen Joonas, pj.	SDP
Rautio Sari, I vpj.	Kok.
Tapani Tölli, II vpj.	Kesk.
Kankaanniemi Toimi	PS
Kokko Annika	Kok.
Korhonen Martti	Vas.
Lehtonen Harri	SDP
Lehtosalo-Lönnberg Eevakaisa	Kesk.
Lumela Meri	Vihr.
Lyly Lauri	SDP
Nylander Mikaela	RKP
Rantanen Tuomas	Vihr.
Sankelo Janne	Kok.
Sazonov Daniel	Kok.
Taponen Merja	Kesk.

#### Varajäsenet

Alatalo Juuso	SDP
Autto Heikki	Kok.
Hertell Sirpa	Vihr.
Ikonen Anna-Kaisa	Kok.
Karjalainen Mira	Kesk.
Lepola Kaisa	SDP
Minkkinen Minna	Vas.
Mäkinen Tapani	Kok.
Ollikainen Mikko	RKP
Pelttari Pekka	Kesk.
Reijonen Minna	PS
Röppänen Neeta	SDP
Saario Mari	Vihr.
Seppälä Topi	Kesk.
Talvitie Mari-Leena	Kok.

#### Muut läsnäolijat

Karhunen Minna	toimitusjohtaja
Reina Timo	varatoimitusjohtaja
Tainio Hanna	varatoimitusjohtaja
Stenman Ulf	johtaja, ruotsinkieliset asiat
Myllymäki Riitta	kokouksen sihteeri

Valtuuskunta 3.12.2021

---

**Asiat**

- 17 Kokouksen avaus
- 18 Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen
- 19 Pöytäkirjan tarkastajien valinta
- 20 Esityslistan hyväksyminen
- 21 Ajankohtaiskatsaus
- 22 Kuntaliiton vuodelle 2022 tarkistettavat strategiset tavoitteet ja toimenpiteet (toimintasuunnitelma)
- 23 Suomen Kuntaliitto ry:n talousarvioesitys vuodelle 2022
- 24 KT Kuntatyönantajat välitilinpäätös 30.6.2021
- 25 Ehdotus valtiovarainministeriölle Kunta- ja hyvinvointialueiden työntekijät KT:n valtuuskuntaan 1.1.2022 alkavalle toimikaudelle valittavista jäsenistä ja varajäsenistä
- 26 Suomen Kuntaliitto ry:n tilintarkastusyhteisön valinta vuosille 2022–2025
- 27 Suomen Kuntaliiton luottamushenkilöiden palkkiot 1.1.2022 alkaen
- 28 Suomen Kuntaliiton luottamushenkilöiden ansionmenetyks- ja matkakulukorvaukset 1.1.2022 alkaen
- 29 Seuraava kokous
- 30 Muut asiat
- 31 Kokouksen päättäminen

Valtuuskunta 3.12.2021

---

**17**

**Kokouksen avaus**

Puheenjohtaja avaa valtuuskunnan kokouksen.

Ehdotus

Todetaan.

Päätös



Valtuuskunta 3.12.2021

---

**18**

**Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen**

Kuntaliiton sääntöjen 18 §:n mukaan valtuuskunta kokoontuu varsinaiseen kokoukseensa kahdesti vuodessa, kevätkokoukseen maaliskuu-heinäkuussa ja syyskokoukseen syys-joulukuussa hallituksen määräämänä aikana ja paikassa.

Kuntaliiton hallitus on 28.10.2021 kokouksessaan edellä olevan nojalla kutsunut valtuuskunnan koolle kokoukseen 3.12.2021 Kuntatalolle, Toinen linja 14, Helsinki. Kokoukseen voi myös osallistua etänä Microsoft Teams -ohjelman kautta.

Kutsu valtuuskunnan kokoukseen on lähetettävä kullekin jäsenelle tämän ilmoittamaan osoitteeseen kirjeellä tai sähköisesti vähintään kymmenen päivää ennen kokousta. Kutsuun on mahdollisuuksien mukaan liitettävä esityslista. Jos kokoukseen voidaan osallistua myös postitse tai tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla, tästä on mainittava kokouksutsussa. Kokouksutsussa on lisäksi mainittava, jos kokoukseen postitse tai tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla osallistuvan jäsenen puhevallan käyttäminen on rajoitettua.

Kutsu lähetetään viimeistään 23.11.2021.

Edelleen mainitun sääntökohdan nojalla valtuuskunta on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet sen jäsenistä on läsnä.

Valtuuskunnan vaalilautakunta on 14.9.2021 määrännyt valtuuskuntaan uusia varajäseniä valtuuskunnan varsinaisiksi jäseniksi nousseiden varajäsenten tilalle. Joistakin vaalipiireistä ei voitu määrätä uusia varajäseniä, koska valtuuskunnan vaalien asianomaisella puolueen ehdokaslistalla ei ollut enää nimiä jäljellä.

Ehdotus

Todetaan, että tähän valtuuskunnan kokoukseen osallistuvat suoritetussa nimenhuudossa todetut valtuuskunnan jäsenet ja varajäsenet sekä muut läsnäolijat allekirjoitetun läsnäololistan ja etänä osallistuvien tietojärjestelmän keskusteluosioon kirjaamien läsnäoloilmoitusten mukaisesti. Kokouksen sihteeri laatii kokouksen läsnäolijoista läsnäololistan, joka otetaan pöytäkirjan liitteeksi.

Samalla todetaan, että kokous on kutsuttu koolle laillisesti ja että se on päätösvaltainen.

Päätös

Valtuuskunta 3.12.2021

---

**19**

**Pöytäkirjan tarkastajien valinta**

Valtuuskunnan työjärjestyksen 16 §:ssä todetaan, että valtuuskunnan pöytäkirjan allekirjoittavat puheenjohtaja ja sihteeri. Pöytäkirjan tarkastaa kaksi kokouksessa valittua valtuuskunnan jäsentä.

Pöytäkirjan tarkastajiksi valitaan kaksi jäsentä aakkosjärjestyksen mukaisesti, kuitenkin siten, että pöytäkirjan tarkastajat eivät edusta samaa puoluetta.

Ehdotus

Valtuuskunta päättää, että pöytäkirjan tarkastajiksi valitaan valtuuskunnan jäsenet Petri Honkonen, Kesk. ja Jenni Jokinen, SDP.

Päätös

Valtuuskunta 3.12.2021

---

**20**  
**Esityslistan hyväksyminen**

Ehdotus                      Valtuuskunta hyväksyy kokouksen esityslistan muutoksitta/seuraavin muutoksin:

Päätös

Valtuuskunta 3.12.2021

---

**21**  
**Ajankohtaiskatsaus**

**Kuntien toimintaympäristön ja kuntapolitiikan muutokset**

*toimitusjohtaja Minna Karhunen*

**Kuntaliiton vuodelle 2022 tarkistettut strategiset tavoitteet ja toimenpiteet**

*Strategia- ja kehitysjohtaja Markus Pauni, Kuntaliitto*

**Kuntaliiton talousasioiden esittely**

- Talousarvio 2022
- Sijoituspolitiikka 2022

*talous- ja hallintojohtaja Elina Liippola*

**Hansel Oy:n ajankohtaiskatsaus**

*toimitusjohtaja Anssi Pihkala ja varatoimitusjohtaja Raili Hilakari*

Ehdotus Merkitään tiedoksi.

Päätös

Lisätietoja Minna Karhunen, p. 050 380 5907  
Markus Pauni, p. 050 439 5612  
Elina Liippola, p. 050 565 0271

Valtuuskunta 3.12.2021

---

## 22

### **Kuntaliiton vuodelle 2022 tarkistettavat strategiset tavoitteet ja toimenpiteet (toimintasuunnitelma)**

Liite 1, 22 § Kuntaliiton toimintasuunnitelma 2022

Kuntaliiton strategiset teemat, tavoitteet ja toimenpiteet on päivitetty vuodelle 2022. Ne ovat osa liiton laajempaa strategiakokonaisuutta muodostaen Kuntaliiton säännöissä tarkoitetun toimintasuunnitelman.

Työtä on valmisteltu toimivan johdon työpajoissa sekä Kuntaliiton yksiköissä, ratkaisuryhmissä ja strategisissa projekteissa tehdyn valmistelutyön kautta. Työtä on taustoitettu kuntien ja kuntayhtymien johtaville viranhaltijoille suunnatulla Strategiapulssi-kyselyllä sekä liiton talous-, henkilöstö-, asiakkuus- ja prosessitiedoilla.

Kuntaliiton missio, visio, arvot sekä strategiset painopisteet ovat toistaiseksi voimassa: niiden tiivistelmät on esitelty toimintasuunnitelma-dokumentin 1. luvussa. Niihin ei tehdä tässä vaiheessa muutoksia

Ehdotus

Valtuuskunta vahvistaa Kuntaliiton strategisten toimenpiteiden päivitykset vuodelle 2022 (toimintasuunnitelma) liitteen 1, 22 § mukaisena.

Päätös

Lisätietoja

Minna Karhunen, p. 050 380 5907  
Markus Pauni, p. 050 439 5612

Valtuuskunta 3.12.2021

---

## 23

### Suomen Kuntaliitto ry:n talousarvioesitys vuodelle 2022

Liite 1, 23 § Suomen Kuntaliiton talousarvioesitys vuodelle 2022

#### *Talousarvio 2022*

Talousarvion mukaisista liiton yhteensä 23,3 miljoonan euron tuloista pääosan muodostavat jäsenkuntien 17,1 miljoonan euron jäsenmaksutulot, jotka ovat samat kuin vuonna 2021, sekä sairaanhoitopiirien, maakuntaliittojen, koulutuskuntayhtymien ja erityishuollonkuntayhtymien 1,6 miljoonan euron yhteistyöjäsenmaksut. Ulkoisen rahoituksen osuus budjetoiduista tuloista on 3,3 miljoonaa euroa.

Talousarviossa 2022 Kuntaliiton henkilöstön työpanoksen arvioidaan olevan 183,3 henkilötyövuotta. Vuoden 2021 budjetoitu työpanos on 175,6 henkilötyövuotta ja ennuste vuodelle 2021 on 174,2 henkilötyövuotta. Henkilöstökulujen osuus kaikista kustannuksista on 59 prosenttia. Sijoitus- ja rahoitustoiminnan nettotuloiksi arvioidaan 4,3 miljoonaa euroa.

Liiton talousarvioesityksen tulos on 0,0 miljoonaa euroa.

#### *Sijoituspolitiikka 2022 (sisältyy vuoden 2022 talousarvioehdotukseen)*

Kuntaliiton sääntöjen 20§ 10 kohdan mukaan hallituksen tehtävänä on päättää yhdistyksen sijoitustoiminnan perusteista. Kuntaliitto on pitkäaikainen sijoittaja, jonka sijoitustoiminnan on tarkoitus jatkua toistaiseksi. Sijoituspäätöksissä painotetaan sijoitusomaisuuden odotettua tuottoa pitkällä aikavälillä ja mahdollisuutta tarvittaessa rahoittaa toimintamenoja. Kassavaroja voidaan sijoittaa lyhytaikaisesti, jolloin painotetaan matalaa riskiä ja likviditeettiä.

Vuoden 2022 budjetin mukaan Kuntaliiton toimintamenojen rahoittamiseen tarvitaan sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuottoja noin 4,3 miljoonaa euroa. Sijoitussalkun pitkän aikavälin (10-15 vuotta) keskimääräiseksi reaalitytuottotavoitteeksi asetetaan 3,0 % vuodessa. Kassavarojen sijoittamisen (enintään 12 kk) keskimääräinen tuottotavoite on ylittää EKP:n talletuskorko (-0,5 % 30.9.2021).

Riskin vähentämiseksi pyritään sijoitukset hajauttamaan tehokkaasti eri varallisuusluokkiin (osakkeet, korkosijoitukset ja vaihtoehtoiset sijoitukset), varallisuusluokkien sisällä sekä maantieteellisesti.

Sijoitussalkun neutraali allokaatio kuvaa salkun varallisuusluokkien jakaumaa, joka pitkällä aikavälillä odotetaan toteuttavan sijoitustoiminnalle asetetut tavoitteet tuoton ja riskin suhteen. Sijoitussalkun pitkän aikavälin tuotto selittyy valtaosin tämän neutraalin allokaation perusteella. Neutraaliallokaatio on normaalisti pitkäaikainen ja sitä tarkistetaan lähinnä tehtäessä perustavanlaatuisia muutoksia tavoitteisiin kuten esimerkiksi varainkäyttöstrategian muuttuessa.

Kuntaliiton nykyisessä allokaatiossa ei ole vaihtoehtoisia sijoituksia, mutta koska korkosijoitusten tuotto-odotuksen katsotaan laskeneen pitkäaikaisesti, uuteen allokaatioon ehdotetaan mahdollisuutta tehdä vaihtoehtoisia sijoituksia (private equity, private debt, infrastruktuuri, kiinteistöt, muut esim. metsä).

Valtuuskunta 3.12.2021

<b>KUNTALIITON ALLOKAATIO</b>	<b>Neutraali- osuus</b>	<b>Minimi- osuus</b>	<b>Maksimi- osuus</b>
Rahamarkkinat	0,0 %	0,0 %	30,0 %
Valtionlainat	10,0 %	0,0 %	25,0 %
Yrityslainat, Investm. Grade	10,0 %	0,0 %	20,0 %
Yrityslainat, High Yield	5,0 %	0,0 %	10,0 %
Kehittyvien maiden lainat	5,0 %	0,0 %	10,0 %
<b>Korkosijoitukset</b>	<b>30,0 %</b>	<b>20,0 %</b>	<b>50,0 %</b>
<b>Vaihtoehtoiset sijoitukset</b>	<b>10,0 %</b>	<b>0,0 %</b>	<b>15,0 %</b>
Osakkeet, Suomi	10,0 %	5,0 %	20,0 %
Osakkeet, Eurooppa	20,0 %	5,0 %	30,0 %
Osakkeet, Yhdysvallat	20,0 %	5,0 %	30,0 %
Osakkeet, kehittynyt Aasia	0,0 %	0,0 %	5,0 %
Osakkeet, kehittyvät maat	10,0 %	0,0 %	20,0 %
<b>Osakkeet</b>	<b>60,0 %</b>	<b>35,0 %</b>	<b>70,0 %</b>
	<b>100,0 %</b>		

Yksittäisen liikkeeseenlaskijan arvopapereihin voidaan sijoittaa enintään 5 % pääomasta. Näitä sijoituksia voi olla enintään 25 % pääomasta. Näitä rajoja ei sovelleta rahastosijoituksiin.

#### *Vastuullisuus*

Sijoitustoiminnan vastuullisuudella tarkoitetaan sijoitusten ympäristöön, sosiaaliseen vastuuseen ja hyvään hallintoon (ESG) liittyvien riskien arviointia ja huomioon ottamista sijoituspäätöksiä tehtäessä sekä sijoitustoimintaa seurattaessa ja arvioitaessa. Kuntaliitto ottaa sijoitustoiminnassaan huomioon vastuullisuusnäkökohdat ja edistää YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteiden mukaista toimintaa.

Suurin osa Kuntaliiton sijoituksista hoidetaan ulkoistetusti varainhoitajien toimesta, joten vaikuttaminen tapahtuu ennen kaikkea varainhoitajien valinnan ja varainhoitajille annettavan ohjeistuksen kautta välillisesti. Varainhoitajien osalta arvioidaan erityisesti sitä, että varainhoitaja ottaa sijoitusten vastuullisuuden huomioon osana sijoituksiin liittyvää päätöksentekoa.

Hallituksen sijoitusraportoinnissa esitetään tuotto- ja riskilukujen lisäksi myös vastuullisuusmittareita. Talla hetkellä on mahdollista raportoida sijoitussalkun vastuullisuuden kokonaisarvosana (koostuen ympäristö-, yhteiskunta ja hallintoriskeistä) sekä hiilijalanjälki.

Raportoitaville mittareille voidaan asettaa jatkossa konkreettisia tavoitteita, joista päättää Kuntaliiton hallitus vuosittain talousarvion hyväksymisen yhteydessä.

Valtuuskunta 3.12.2021

---

Ehdotus

Valtuuskunta

- vahvistaa Suomen Kuntaliiton talousarvion vuodelle 2022 esityslistan liitteen 1, 23 § mukaisesti ja
- vahvistaa Suomen Kuntaliiton sijoituspolitiikan vuodelle 2022 liitteessä 1, 23 § esitetyssä muodossa.

Päätös

Lisätietoja

Minna Karhunen, p. 050 380 5907  
Elina Liippola, p. 050 565 0271



Valtuuskunta 3.12.2021

---

**24**

**KT Kuntatyönantajat välitilinpäätös 30.6.2021**

Liite 1, 24 § KT Kuntatyönantajat välitilinpäätös 30.6.2021

Liite 2, 24 § Suomen Kuntaliitto ry - Tilintarkastajan raportti tehdyistä havainnoista - 20.10.2021

Liite 3, 24 § Allekirjoitusliite Suomen Kuntaliitto ry - Tilintarkastajan raportti tehdyistä havainnoista - 20.10.2021

Kunnallisesta työmarkkinalaitoksesta (KT Kuntatyönantajat) annetun lain (254/93) 5 §:n mukaan kuntien keskusjärjestö hyväksyy Kunnallisen työ-markkinalaitoksen (KT Kuntatyönantajat) talousarvion ja tilinpäätöksen, valitsee tilintarkastajat ja päättää vastuuvapauden myöntämisestä.

Kunnallisesta työmarkkinalaitoksesta annettu laki (254/1993) on kumottu lailla kuntien ja hyvinvointialueiden työnantajaedunvalvonnan järjestämisestä (630/2021), joka on tullut voimaan 1.7.2021.

KT Kuntatyönantajista on laadittu välitilinpäätös 30.6.2021 uuden KT:n kirjanpidollisen alun selvittämiseksi. Välitilinpäätöksen kautta Kuntaliitto luovuttaa omasta taseestaan omaisuutta uudelle juridisesti itsenäiselle yhteisölle. Erillisvälitilinpäätöksellä tämä varojen ja velkojen luovutus vahvistetaan Kuntaliiton päättävien elinten toimesta. Kuntaliiton sääntöjen 20§ 1 kohdan mukaan hallitus valmistelee valtuuskunnan käsiteltäväksi tulevat asiat ja sääntöjen 17§ 8 kohdan mukaan valtuuskunta vahvistaa liiton tilinpäätöksen.

Kauden 1.1.-30.6.2021 KT:n tuotot ovat 707.241,86 euroa, kuntien maksu-  
osuudet 2.717.974,84 euroa, muut kulut 3.425.216,70 euroa. Kauden tu-  
los on nolla euroa.

Ehdotus

Valtuuskunta päättää vahvistaa esityslistan liitteen 1, 24 § mukaisen  
KT:n erillisvälitilinpäätöksen kaudelta 1.1.-30.6.2021.

Päätös

Lisätietoja

Minna Karhunen, p. 050 380 5907  
Elina Liippola, p. 050 565 0271

Valtuuskunta 3.12.2021

25

**Ehdotus valtiovarainministeriölle Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT:n valtuuskuntaan 1.1.2022 alkavalle toimikaudelle valittavista jäsenistä ja varajäsenistä**

Kuntaliiton sääntöjen 17 §:n mukaan valtuuskunta tekee valtiovarainministeriölle ehdotuksen Kunnallisen työmarkkinalaitoksen valtuuskuntaan valittavista jäsenistä ja varajäsenistä.

Kunnallisesta työmarkkinalaitoksesta annettu laki (254/1993) on kumottu lailla kuntien ja hyvinvointialueiden työnantajaedun-valvonnan järjestämisestä (630/2021), joka on tullut voimaan 1.7.2021. Lain 16 §:n siirtymäsäännöksen mukaan kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT:n päätösvaltaa käyttää kunnallisesta työmarkkinalaitoksesta annetun lain 2 §:ssä tarkoitettu valtuuskunta, kunnes Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT:n uudet jaostot on määrätty ja uusi hallitus on valittu.

Siirtymäsäännös merkitsee, että kumotun lain mukainen valtuuskunta on nimettävä 1.1.2022 alkavalle toimikaudelle ja valtuuskunnan toimikausi jatkuu vuoden 2023 alkupuolelle siihen saakka, kunnes kuntajaosto, hyvinvointialuejaosto ja yritysjaosto ovat valinneet keskuudestaan hallituksen jäsenet ja varajäsenet. Hallituksen valinnasta määrätään lain 6 §:ssä.

Kunnallisesta työmarkkinalaitoksesta annetun kumotun lain 2 §:n mukaan valtuuskunnassa on 11 jäsentä ja yhtä monta henkilökohtaista varajäsentä, jotka valtiovarainministeriö määrää kuntavaalien jälkeisen vuoden tammikuun 1 päivänä alkavaksi nelivuotiskaudeksi. Valtuuskunnan jäsenet ja varajäsenet määrätään kuntien keskusjärjestön ehdottamista kuntaan, kuntayhtymään tai kuntien keskusjärjestöön keskeisessä luottamushenkilö- tai palvelussuhteessa olevista kunnallista työnantaja edustavista henkilöistä. Jäseniä määrättäessä on otettava huomioon kunnissa vallitsevat poliittiset voimasuhteet sekä muutoinkin tasapuolisuusnäkökohdat. Valtuuskunta valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja enintään kaksi varapuheenjohtajaa.

Vaalikelpoisuudesta valtuuskuntaan säädetään lain 3 §:ssä. Valtuuskuntaan voidaan valita henkilö, jolla on kunnallislain 17 §:n 1 momentin mukainen vaalikelpoisuus kunnan luottamustoimiin (voimassa olevan kuntalain 71 §:n mukainen yleinen vaalikelpoisuus) ja joka on antanut suostumuksen toimen vastaanottamiseen. Vaalikelpoisia valtuuskuntaan eivät ole virka- ja työehtosopimuksen allekirjoittajajärjestöön tai sen jäsenjärjestöön luottamus- tai pysyväisluonteisessa palvelussuhteessa olevat henkilöt.

Uuden valtuuskunnan poliittinen jakauma on seuraava: Kok. 3, SDP 2, Kesk. 2, PerusS 2, Vihr. 1, ja Vas. 1.

Ehdotus

Valtuuskunta päättää ehdottaa valtiovarainministeriölle, että Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT:n valtuuskuntaan valitaan 11 jäsentä ja 11 henkilökohtaista varajäsentä 1.1.2022 alkavaksi toimikaudeksi seuraavasti:

**Varsinainen jäsen**

Rostedt Juha, Lahti  
Kattelus Lauri, Laitila  
Mäkelä Outi, Nurmijärvi  
Lievonen Kirsi-Marja, Helsinki  
Majalahti Juha, Eura  
Niiranen Taina, Parkano  
Kalliokoski Taneli, Nurmijärvi  
Koskinen Marko, Kitee

**Henkilökohtainen varajäsen**

Jäntti Aleks, Tampere  
Haapanen Jorma, Kirkkonummi  
Hintikka-Varis Sari, Rautalampi  
Vainio Eero, Raisio  
Pajari Noora, Keuruu  
Ruhanen Seppo, Hirvensalmi  
Moilanen Riikka, Oulainen  
Koskela Jari, Kankaanpää

Kok.  
Kok.  
Kok.  
SDP  
SDP  
Kesk.  
Kesk.  
PS

Valtuuskunta 3.12.2021

---

Aavakare Eila, Kajaani	Lampi Pirjo, Turku	PS
Huusko Mari, Pornainen	Nurro Lauri, Järvenpää	Vihr.
Heikkinen Pekka, Tuusula	Virtanen Kirsi, Kuhmo	Vas.

Päätös

Lisätietoja

Minna Karhunen, p. 050 380 5907  
Riitta Myllymäki, p. 050 349 5460

Valtuuskunta 3.12.2021

---

**26**

**Suomen Kuntaliitto ry:n tilintarkastusyhteisön valinta vuosille 2022–2025**

Liite 1, 26 § Tarjouspyyntö tilintarkastusyhteisön valinnasta  
Liite 2, 26 § Tilintarkastuksen kilpailutuksen tarjousyhteenveto SALASSA  
PIDETTÄVÄ

Liiton hallitus päätti kokouksessaan 26.8.2021 pyytää neljältä suurim-  
malta maassamme toimivalta KHT-tilintarkastusyhteisöltä liitteenä 1, 26  
§ olevan tarjouspyynnön mukaiset tarjoukset Suomen Kuntaliitto -kon-  
sernin tilintarkastuksesta.

Nämä KHT-yhteisöt olivat:

Deloitte Oy  
Ernst & Young Oy  
KPMG Oy Ab  
PricewaterhouseCooper Oy

Tarjouksen jättivät:  
KPMG Oy Ab  
PricewaterhouseCooper Oy

Tarjousta eivät halunneet jättää:  
Ernst & Young Oy  
Deloitte Oy

Esityslistan liitteeseen 2, 26 § on koottu tarjouspyynnössä esitetyn tar-  
jousvertailun mukaiset tiedot.

Ehdotus

Valtuuskunta

- päättää valita Suomen Kuntaliitto ry:n tilintarkastusyhteisöksi vuosille 2022-2025 KPMG Oy Ab:n ja
- suosittaa, että Kuntaliitto-konsernin yhteisöt ja yritykset käyttä-  
vät samaa tilintarkastusyhteisöä.

Päätös

Lisätietoja

Minna Karhunen, p. 050 380 5907  
Elina Liippola, p. 050 565 0271

Valtuuskunta 3.12.2021

---

**27**

**Suomen Kuntaliiton luottamushenkilöiden palkkiot 1.1.2022 alkaen**

Kuntaliiton valtuuskunta päättää syyskokouksessaan 3.12.2021 Kuntaliiton luottamushenkilöiden palkkioista 1.1.2022 alkaen.

Toimikaudella 2018–2021 valtuuskunnan ja hallituksen puheenjohtajille ja varapuheenjohtajille sekä neuvottelukuntien puheenjohtajille on maksettu vuosipalkkio kokouspalkkion lisäksi.

Toimikauden 2022–2025 palkkioperusteita koskevan ehdotuksen mukaan luottamushenkilöiden vuosi- ja kokouspalkkiot esitetään pidettäväksi ennallaan.

KT Kuntatyönantajat (nykyinen Kunta- ja hyvinvointialue työnantajat KT) ei 1.7.2021 lukien enää ole osa Suomen Kuntaliitto ry:tä. Näin olleen Kunnallisen työmarkkinalaitoksen valtuuskunta ei enää ole Kuntaliiton toimielin eikä Kuntaliitto päättää valtuuskunnan kokouspalkkioista.

Ehdotus

Valtuuskunta päättää valtuuskunnan, vaalilautakunnan, hallituksen, hallituksen työvaliokunnan ja neuvottelukuntien luottamushenkilöiden palkkioista 1.1.2022 alkaen seuraavasti:

**Valtuuskunta**

Puheenjohtajan vuosipalkkio	9 000 e
Varapuheenjohtajan vuosipalkkio	4 000 e
Kokouspalkkio	350 e

**Vaalilautakunta**

Puheenjohtajan kokouspalkkio	300 e
Jäsenen ja varajäsenen kokouspalkkio	200 e

**Hallitus**

Puheenjohtajan vuosipalkkio	14 000 e
Varapuheenjohtajan vuosipalkkio	6 000 e
Kokouspalkkio	450 e
Kokouspalkkio valtuuskunnan kokouksesta	350 e

**Hallituksen työvaliokunta**

Kokouspalkkio	450 e
---------------	-------

**Neuvottelukunnat**

Puheenjohtajan vuosipalkkio	1 000 e
Kokouspalkkio	200 e

Etäkokouksesta maksetaan kokouspalkkio edellä olevan mukaisesti. Sähköpostikokouksesta ei makseta kokouspalkkiota.

Kokouspalkkiosta voi myös halutessaan luopua. Tällöin asiasta ilmoitetaan kokoussihteerille.

Päätös

Valtuuskunta 3.12.2021

---

Lisätietoja

Minna Karhunen, p. 050 380 5907

Nina Eriksson, p. 050 569 5301

Valtuuskunta 3.12.2021

---

**28**

**Suomen Kuntaliiton luottamushenkilöiden ansionmenetys- ja matkakulukorvaukset 1.1.2022 alkaen**

Kuntaliiton valtuuskunta päättää syyskokouksessaan 3.12.2021 Kuntaliiton luottamushenkilöiden ansionmenetys- ja matkakulukorvauksista 1.1.2022 alkaen.

Ilman todistuksia tai selvityksiä maksettavan ansionmenetyskorvauksen määrä ehdotetaan pidettäväksi ennallaan siten, että se vastaa enintään 18 euron tuntipalkkaa.

Erillisellä todistuksella tai selvityksellä maksettavan ansionmenetyskorvauksen määrä ehdotetaan pidettäväksi ennallaan siten, että se vastaa enintään 75 euron tuntipalkkaa. Kuntaliiton talous- ja hallintojohtaja päättää korvauksen myöntämisestä.

Ansionmenetyskorvaus maksetaan enintään 8 tunnilta/työpäivä.

Liiton luottamushenkilöiden matkakulut korvataan samoin perustein kuin liiton toimihenkilöille. Etäkokouksista maksetaan kokouspalkkio ja tarvittaessa ansionmenetyskorvaus. Matkakustannuksia ei korvata etäkokousten yhteydessä.

Ehdotus

Valtuuskunta päättää Kuntaliiton luottamushenkilöille korvattavasta ansionmenetyksestä ja korvattavista matkakuluista 1.1.2022 alkaen seuraavien periaatteiden mukaisesti:

- Liiton luottamustehtäviin osallistumisesta aiheuttamasta säännöllisen työajan ansionmenetyksestä samoin kuin kustannuksista, joista aiheutuu sijaisen palkkaamisesta, lastenhoidon järjestämisestä tai muusta vastaavasta syystä suoritetaan korvaus.
- Saadakseen korvausta työansionmenetyksestä luottamushenkilön on esitettävä työnantajan todistus. Työnantajan todistuksesta on myös käytävä ilmi, että luottamustoimen hoitamiseen käytetty aika olisi ollut hänen työaikaansa ja että hänelle ei makseta siltä ajalta palkkaa. Työnantajan todistus tulee mahdollisuuksien mukaan tehdä Kuntaliiton laatimalle pohjalle.
- Luottamushenkilön, joka tekee ansio- tai muuta työtä olematta työsuhteessa taikka virka- tai muussa julkisoikeudellisessa toimisuhteessa, on esitettävä kirjallisesti riittävä selvitys (esimerkiksi tilitoimiston laatima todistus) ansionmenetyksestään ja liiton luottamustoimen aiheuttamista kustannuksista. Ansionmenetyksen on tullut kohdistua säännölliseen työaikaan, joten korvausta ei makseta ylitöistä tai muista lisäpalkkioista.
- Edellä mainittuja todistuksia tai selvityksiä ei tarvita, mikäli korvattava määrä on enintään 18 euron tuntipalkka.
- Mikäli erillinen todistus tai selvitys ansionmenetyksestä esitetään, Kuntaliiton talous- ja hallintojohtaja saa päättää enintään 75 euron tuntipalkkaa vastaavan korvauksen myöntämisestä.
- Ansionmenetyskorvaus maksetaan enintään 8 tunnilta/työpäivä.
- Luottamushenkilöille korvataan matkakulut samoin perustein kuin liiton toimihenkilöille.

Etäkokouksista maksetaan kokouspalkkio ja tarvittaessa ansionmenetyskorvaus. Matkakustannuksia ei korvata etäkokousten yhteydessä.

Valtuuskunta 3.12.2021

---

Päätös

Lisätietoja

Minna Karhunen, p. 050 380 5907

Nina Eriksson, p. 050 569 5301



Valtuuskunta 3.12.2021

---

**29**

**Seuraava kokous**

Kuntaliiton valtuuskunnan vaalit käydään 15.11.-31.12.2021.

Kuntaliiton sääntöjen 18 §:n mukaan valtuuskunta kokoontuu viimeistään kolmen kuukauden kuluessa valtuuskunnan vaaleista hallituksen puheenjohtajan kutsusta järjestäytymiskokoukseen valtuuskunnan puheenjohtajan ja kahden varapuheenjohtajan sekä hallituksen vaalin toimittamiseksi ja vaalilautakunnan asettamiseksi.

Kuntaliiton hallitus on vuoden 2022 kokousaikataulun hyväksyessään päättänyt, että valtuuskunnan järjestäytymiskokous pidetään 17.2.2022.

Ehdotus

Merkitään tiedoksi.

Päätös

Lisätietoja

Minna Karhunen, p. 050 380 5907  
Riitta Myllymäki, p. 050 349 5460

Valtuuskunta 3.12.2021

---

**30**  
**Muut asiat**

**31**  
**Kokouksen päättäminen**

**Kuntaliiton 2022 strategiset teemat,  
tavoitteet ja toimenpiteet  
(toimintasuunnitelma)**



## Sisällysluettelo:

1. Visio, missio, arvot ja strategiset painopisteet
2. Strategiset teemat, tavoitteet ja toimenpiteet 2022
  - 2.1 Uudet kestävät kunnat
  - 2.2 Kestävä kuntatalous
  - 2.3 Kunnat ja sote
  - 2.4 Kunnat työllisyyden ja elinkeinotoiminnan edistäjinä
  - 2.5 Koulutuspalvelujen saavutettavuus ja perusopetuksen kestävät rakenteet
  - 2.6 Kestävät yhdyskunnat, ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen varautuminen
  - 2.7 Sosiaalisesti kestävät kunnat
  - 2.8 Digitalisaatio, digikyvykyys ja alustatalous
  - 2.9 Kuntademokratian tilanne, tulevaisuus ja uuden valtuustokauden tuki
  - 2.10 Kaupungit kestävä kasvun rakentajina
3. Monimuotoisen kuntakentän huomiointi strategisten teemojen ja tavoitteiden edistämässä
4. Kuntaliiton EU- ja kansainvälisen toiminnan tavoitteet
5. Kuntaliiton uudistumisen kärjet

# **1. Visio, missio, arvot, strategiset painopisteet**

**(voimassa toistaiseksi,  
tarkistetaan vuodelle 2023)**

**VISIO:**  
Vaikuttava  
kumppani  
kunnille



**ONNISTUVA SUOMI TEHDÄÄN LÄHELLÄ**

Vaikuttavuus  
tehdään  
verkostoissa

Vaikuttavuus  
vaatii vakaata  
taloutta

Vaikuttavuus  
vaatii  
uudenlaista  
osaamista

Vaikuttavuus  
on suunnan  
näyttämistä

Vaikuttavuus  
tehdään  
erilaistuville  
kunnille

Vaikuttavuus  
on kuntien  
kestävyyttä

**MISSIO:**

Kunnat luovat perustan  
asukkaidensa hyvälle  
elämälle.

Kuntaliitto tekee työtä,  
jotta kunnat onnistuvat  
tehtävissään.

**KUNTA  
LIITTO**

**ARVOT: Askeleen edellä - Yhteistyötä yli rajojen - Avoin toimintakulttuuri**

# Vaikuttava kumppani kunnille

## 1. VAIKUTTAVUUS ON KUNTIEN KESTÄVYYTTÄ

Kestävyydellä tarkoitamme taloudellisesti, sosiaalisesti, ekologisesti ja teknologisesti kestäviä kuntia ja palvelurakenteita.

## 2. VAIKUTTAVUUS ON SUUNNAN NÄYTTÄMISTÄ

Kuntaliitto toimii rohkeana ja ennakoivana isojen yhteiskunnallisten kysymysten esille nostajana ja suunnannäyttäjänä.

## 3. VAIKUTTAVUUS TEHDÄÄN ERILAISTUVILLE KUNNILLE

Kuntien erilaistuminen ja moniäänisyys huomioidaan yhä vahvemmin Kuntaliiton toiminnassa. Se edellyttää rohkeampaa segmentointia. Panostetaan kuntatyypiverkostojen toimintaan ja niiden fasilitointiin (suuret kaupungit, seutukaupungit, kehyskunnat sekä pienet ja harvaan asutut kunnat).

## 4. VAIKUTTAVUUS TEHDÄÄN VERKOSTOISSA

Hyödynnämme jäsenkuntien sekä erilaisten verkostojen ja sidosryhmiemme osaamista. Vahvistamme arvojen mukaista rajoja ylittävää toimintaa. Edistetään verkostomaista toimintaa ja tuetaan verkostojen tavoitteiden asetantaa.

## 5. VAIKUTTAVUUS VAATII UUDENLAISTA OSAAMISTA

Kuntaliitto on kuntien edunvalvonnan, asiantuntijatiedon, yhteiskehittämisen, verkostohallinnan ja näiden yhdistämisen huippuosaaja. Olemme muutoksia ennakoiva ja uudistumiskykyinen organisaatio, jossa voidaan hyvin.

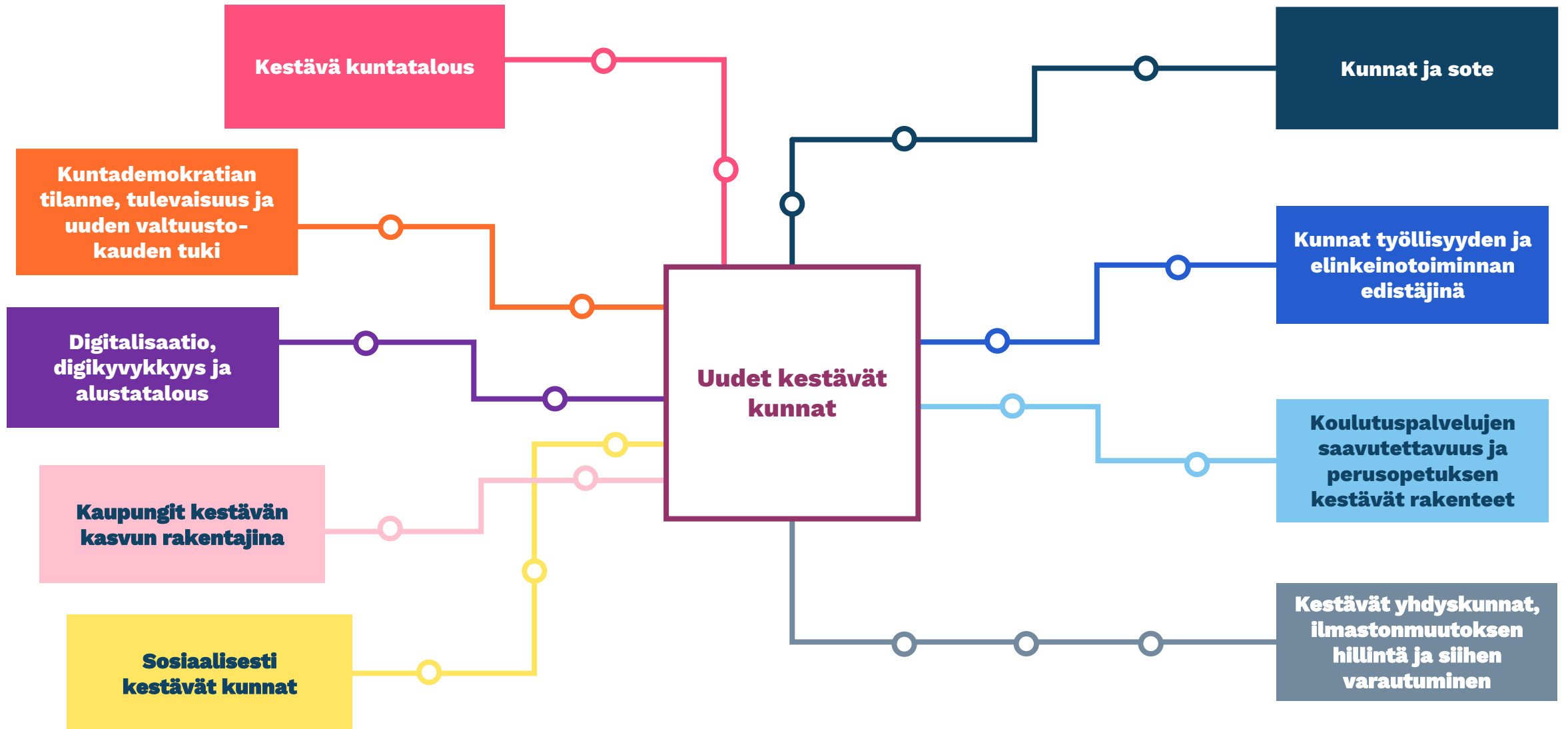
## 6. VAIKUTTAVUUS VAATII VAKAATA TALOUTTA

Kuntaliiton talous on tasapainossa ja Kuntaliitto-konserni on vakavarainen.

## **2. Strategiset teemat, tavoitteet ja toimenpiteet 2022 (tarkistettu vuodelle 2022)**



# Kuntaliiton strategiset teemat 2022





## 2.1 Uudet kestävät kunnat

### Vaikuttavuustavoitteemme:

Näkymä kunnista ja niiden yhteiskunnallisesta merkityksestä, roolista ja toimintaedellytyksistä on vahva uudessa tilanteessa.

Valtion pitkäjänteinen yli hallituskausien ulottuva kuntapolitiikka ja lainsäädäntö tukevat kuntien toimintaedellytyksiä ja –vapauksia hyvinvoinnin ja elinvoiman edistämiseksi sekä globaalin kestävä kehityksen tavoitteiden (Agenda 2030) toimeenpanemiseksi paikallistasolla.

Kunnat luovat itse kestävää tulevaisuuttaan pitkäjänteisellä strategisella johtamisella.

# Vaikutustavoitteet ja toimenpiteet 2022

Vaikutustavoitteet	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi
<p><b>Kuntien yhteiskunnallinen merkitys, rooli ja toimintaedellytykset ovat tulevaisuuden kunta- ja poliittikatyön keskiössä.</b></p> <p><b>Valtion pitkäjänteinen yli hallituskausien ulottuva kunta- ja poliittikka ja lainsäädäntö tukevat kuntien toimintaedellytyksiä ja –vapauksia hyvinvoinnin ja elinvoiman edistämiseksi sekä globaalin kestävä kehityksen tavoitteiden (Agenda 2030) toimeenpanemiseksi paikallistasolla.</b></p> <p><b>Erityyppiset kunnat luovat omien lähtökohtiensa ja vahvuuksiensa mukaiset kestävät ratkaisut toimivalla strategisella johtamisella.</b></p>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Muodostetaan kokonaisvisio ja kuntatyypikohtaiset visiot kestävästä tulevaisuuden kunnista ja levitetään niitä aktiivisesti kuntaverkostoissa</li><li>• Luodaan kunta- ja poliittikatyön lyhyen ja pitkän aikavälin edunvalvontatavoitteet integroiden muiden strategisten teemojen näkökulmat ja käynnistetään niihin liittyvät poliittikkatoimet, jotka täsmentyvät syksyn 2021 prosessin jälkeen</li><li>• Tuetaan kuntien strategista johtamista ja päätöksentekoa:<ul style="list-style-type: none"><li>• USO6-verkostohanke</li><li>• Kestävä kuntatalous –verkostohanke</li><li>• SDG-tavoitteiden strateginen johtaminen kaupungeissa – teemaverkosto</li><li>• Kestävät kunnat -vaikuttamo, jossa sparrataan kuntia kestäviin kokonaisratkaisuihin, kestävyystiekarttoihin sekä kestäviin ratkaisuihin ja kokeiluihin</li><li>• ILMAVA-valmennus</li><li>• Sosiaalisen kestävyysratkaisuryhmä ja Digiratkaisuryhmä</li></ul></li><li>• Levitetään kansainvälisiä kestäviä ratkaisuja kansallisissa verkostoissa ja kansallisia kestäviä ratkaisuja kansainvälisissä verkostoissa.</li></ul>



## 2.2 Kestävä kuntatalous

### Vaikuttavuustavoitteemme:

Kuntien talous on kestävällä pohjalla; kunnallisella toiminnalla on riittävä rahoitus ja kunnat tekevät paikallisesti kestäviä ja taloudellisesti tasapainoisia ratkaisuja.

# Vaikutustavoitteet ja toimenpiteet 2022

Vaikutustavoite	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi
<p><b>Kunnilla on edellytykset rahoittaa palvelut ja vahvistaa työllisyyden edistämistä ja ilmastonmuutoksen torjuntaa.</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Kuntaliiton Budjettiriihilinjausten onnistunut toimeenpano</li> <li>• Sote –uudistuksen ja työllisyyspalvelu-uudistuksen vaikutusten arvioiminen ja niiden pohjalta tehtävä edunvalvonta</li> </ul>
<p><b>Tulevaisuuden kunnat ja kuntia koskevat palvelurakennemuutokset (erit. sote- ja pela-uudistus sekä TE-palvelujen uudistus) toteutuvat taloudellisesti kestävällä tavalla</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Laaditaan Kuntaliiton linjaukset valtionosuus- ja rahoitusjärjestelmän kehittämiseksi muun muassa kuntien tehtäväkentän muutokset huomioiden</li> <li>• Edunvalvonta- ja vaikuttamistyö rahoitusjärjestelmän kokonaisuuteen edellä laadittujen linjausten pohjalta</li> <li>• Varmistetaan talousnäkökulman, –asiantuntemuksen ja talousanalytiikan hyödyntäminen tulevaisuuden kunta-työssä, sote-uudistuksessa sekä TE-palvelujen uudistuksessa</li> </ul>
<p><b>Kunnilla on edellytyksiä tasapainottaa talouttaan kasvavan velkaantumisen tilanteessa</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Uudistetaan Kuntaliiton suositukset kuntien omistajapoliittisiksi linjauksiksi huomioiden kuntakonsernien rakenteessa ja toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset</li> <li>• varaudutaan käynnistämään kuntien/suurimpien kaupunkien konsernijohdon verkoston toiminta (TOKK-hankkeen pohjalta)</li> <li>• Kuntaliitto ja FCG tarjoavat yhteistyössä kunnille konkreettista tukea, osaamista ja uusia työkaluja talouden kestävyuden parantamiseksi ja parhaiden käytäntöjen hyödyntämiseksi: Kestävän talouden verkostohanke, kuntajohdon ja talousjohdon verkostojen toiminta, nykyisten ja uusien taloustietotuotteiden kehittäminen, peittävyys ja vaikuttavuuden arviointi</li> </ul>
<p><b>Kunnille keskeiset kysymykset huomioidaan kestävän kasvun ohjelman toimeenpanossa.</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Vaikuttaminen rahoituksen kohdentamiseen ja kuntien aktivointi rahoituksen hyödyntämiseen</li> <li>• Nostetaan esille kertaluonteisen rahoituksen problematiikka jatkuvan toiminnan rahoitusvajeen paikkaamisessa.</li> </ul>



## 2.3 Kunnat ja sote

### **Vaikuttavuustavoitteemme:**

Kunnilla ja hyvinvointialueilla on mahdollisuudet sote- ja pelastustoimen tehtävien hallittuun siirtoon.

Hyvinvointialueiden ja kuntien yhteistyöstä muodostuu toimivaa ja yhteistyön toteuttamistavat joustavat alueellisten tarpeiden perusteella

Uudistuksen toimeenpanossa ja siihen liittyvän lainsäädännön valmistelussa huomioidaan alueiden ja kuntien erilaisuus sekä painopisteen siirtäminen peruspalveluihin ja ennaltaehkäisevään toimintaan

Hyvinvointialueita ja kuntia koskevaa lainsäädäntöä uudistetaan huomioiden yhteiset asukkaat, paikallinen ja alueellinen itsehallinto sekä julkisen talouden kokonaisuus niin, että molemmilla on kyky vastata niiden lakisääteisistä tehtävistä

# Vaikutustavoitteet ja toimenpiteet 2022

Vaikutustavoite	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi
<b>Kunnilla ja hyvinvointialueilla on mahdollisuudet sote- ja pelastustoimen tehtävien hallittuun siirtoon</b>	<b>Kansallisen uudistuksen tilannekuvan kokoaminen ja viestintä kunnille</b> <ul style="list-style-type: none"><li>• Järjestetään sote-tulevaisuuspäiviä ja muita teemawebinaareja</li><li>• Käsitellään uudistusta ja sen toimeenpanoa tehostetusti verkostoissa ja uutiskirjeissä</li><li>• Kuntaliitto.fi/soteuudistus – verkkosivustojen kehittäminen ja hyödyntäminen</li></ul> <b>Alueiden ja kuntien toimeenpanon tilannekuvan kokoaminen ja viestintä</b> <ul style="list-style-type: none"><li>• Kuntapulssi-kyselyt toimeenpanon tilanteesta, erityisesti kuntien näkökulmasta</li><li>• Uudistuksen aikatauluun riittävyyden arviointi alueiden ja kuntien tilannekuvatietojen perusteella</li></ul> <b>Muutostuki</b> <ul style="list-style-type: none"><li>• Tuetaan kuntia ja alueita uudistuksen toimeenpanossa niiden esittämiin tarpeisiin perustuen</li></ul> <b>Muutuskustannukset</b> <ul style="list-style-type: none"><li>• Varmistetaan, että muutuskustannukset kuntien ja alueiden osalta on realistisesti arvioitu, ja ne korvataan</li></ul> <b>Sektorilainsäädäntö ja sisältöuudistukset</b> <ul style="list-style-type: none"><li>• Sektorilainsäädännön muutoksissa ja sisältöuudistuksissa huomioidaan sote-rakennemuutoksen ja korona-epidemian jälkihoidon samanaikaisuus ja vaikutetaan niin, että muut muutokset ja sisältöuudistukset eivät vaaranna sote-uudistuksen toimeenpanoa</li></ul>

# Vaikutustavoitteet ja toimenpiteet 2022

Vaikutustavoite	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi
<b>Hyvinvointialueiden ja kuntien yhteistyöstä muodostuu toimivaa ja yhteistyön toteuttamistavat joustavat alueellisten tarpeiden perusteella</b>	<b>Hyvinvointialueiden ja kuntien työnjako ja yhteistyö</b> <ul style="list-style-type: none"><li>• Osallistutaan aktiivisesti kuntien ja hyvinvointialueiden yhteistyörakenteiden kehittämiseen ja niiden johtamisjärjestelmien yhteensovittamiseen yhteisten asukkaiden ja tavoitteiden näkökulmista</li><li>• Vaikutetaan kuntien ja hyvinvointialueiden yhdyspintoja koskevaan lainsäädäntöön mm. kuntien ja hyvinvointialueiden työnjaon tarkentamiseksi sekä alueellisista ja paikallisista tarpeista lähtevien sopimismahdollisuuksien laajentamiseksi (lyhyt/keskipitkäaikaväli)</li><li>• Tuetaan kuntia ja hyvinvointialueita yhdyspintojen suunnittelussa ja näihin liittyvien hyvien käytäntöjen levittämisessä</li><li>• Osallistutaan osana Uudet kestävät kunnat -työskentelyä tehtävään kuntien ja hyvinvointialueiden rooleihin ja työnjakoon liittyvään työhön (pitkä aikaväli. Liittyy myös maakuntien monialaisuutta koskevaan työhön)</li></ul> <b>Hyvinvointialueet ja Kuntaliitto</b> <ul style="list-style-type: none"><li>• Mahdollistetaan foorumi kuntien ja hyvinvointialueiden yhteisten asioiden käsittelylle kansallisella tasolla</li></ul>



# Vaikutustavoitteet ja toimenpiteet 2022

## Vaikutustavoite

## Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi

**Uudistuksen toimeenpanossa ja siihen liittyvän lainsäädännön valmistelussa huomioidaan alueiden ja kuntien erilaisuus sekä painopisteen siirtäminen peruspalveluihin ja ennaltaehkäisevään toimintaan**

**Hyvinvointialueita ja kuntia koskevaa lainsäädäntöä uudistetaan huomioiden yhteiset asukkaat, paikallinen ja alueellinen itsehallinto sekä julkisen talouden kokonaisuus niin, että molemmilla on kyky vastata niiden lakisääteisistä tehtävistä**

### Lainsäädäntö ja sisältöuudistukset

- Vaikutetaan tehtäväkohtaisen lainsäädännön uudistamiseen ja seurataan rahoitusperiaatteen toteutumista siten, että sääntelyn muutokset aidosti tukevat uudistuksen tavoitteita ja ovat toimeenpantavissa myös käytännössä
- Vaikutetaan hyvinvointialueiden toiminnan ja talouden ohjausjärjestelmän jatkokehittämiseen

### Hyvinvointialueet ja Kuntaliitto

- Tiivistetään uudistuksen siirtymävaiheessa tehtävää edunvalvontayhteistyötä alueiden ja kuntien verkostojen kanssa ja lisätään niiden välistä vuoropuhelua
- Käynnistetään hyvinvointialueiden edustajien kanssa Kuntaliiton ja hyvinvointialueiden suhteeseen liittyvä vuoropuhelu

### Kuntien ja hyvinvointialueiden rahoitusjärjestelmät

- Vaikutetaan siihen, että korona-epidemian aiheuttaman poikkeustilan vaikutukset eivät vääristä uudistuksen siirtolaskelmia
- Vaikutetaan hyvinvointialueiden rahoitusjärjestelmän ja –kriteerien jatkokehittämiseen, siten että siinä huomioidaan nykyistä vahvemmin peruspalveluiden ja ennaltaehkäisevän toiminnan näkökulmat, sekä alueiden väliset mm. kustannustasoerot
- Vaikutetaan monikanavarahoituksen purkamiseen tähtäävään valmisteluun siten, että muutoksilla voidaan aidosti tukea uudistuksen tavoitteiden toteutumista
- Osallistutaan ja vaikutetaan maakuntaveron jatkovalmisteluun



## 2.4 Kunnat työllisyyden ja elinkeinotoiminnan edistäjinä

### Vaikuttavuustavoittemme:

**Työvoimapalvelut on toimiva osa kuntien yrittäjyyttä ja työllisyyttä tukevaa ekosysteemiä**

Elinvoimainen, korkean työllisyyden ja osaamisen Suomi rakennetaan tulevaisuuden kunnissa asiakkaat keskiössä paikalliset olosuhteet huomioiden.

Kunnilla on riittävät resurssit ja lainsäädännön suoma liikkumatila organisoida työllisyyspalvelut kustannustehokkaasti osaksi muuta yritystoiminnan ja työllisyyden edistämisen ekosysteemiä.

# Vaikutustavoitteet ja toimenpiteet 2022

Vaikutustavoite	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi
<b>Työllisyyspalvelut tuodaan osaksi kuntien yritystoimintaa ja työllisyyttä edistävää toimenpid kokonaisuutta, mikä vahvistaa kuntien edellytyksiä paikallisen elinvoiman edistämisessä.</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Kuntaliitto korostaa kuntien roolia yrityspalveluiden tarjoajana ja yritysten toimintaympäristön rakentajana ja vaikuttaa edunvalvonnan keinoin, että työllisyyspalvelu-uudistuksen toteuttaminen tehdään tavalla, mikä tukee paikallistasolla tehtävää työtä niin työvoiman kysynnän kuin sen tarjonnankin kentässä.</li><li>• Kuntaliitto jatkaa ja kehittää kuntien elinvoimatyötä tukevaa verkostoyhteistyötä ottaen huomioon erilaisten kuntien eriaiset tarpeet (elinvoimaverkostotyö kuntatyöppiverkostojen yhteyteen)</li></ul>
<b>Työllisyyspalvelu-uudistus toteutetaan tavalla, joka antaa kunnille edellytykset vastata työllisyyspalveluiden järjestämisestä vaikuttavasti ja kustannustehokkaasti.</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Aktiivinen vaikuttaminen työllisyyspalvelu-uudistuksen valmisteluun, niin että tuleva toteutus antaa kunnille riittävän vapauden organisoida palvelut paikalliset olosuhteet huomioiden vaikuttavasti ja kustannustehokkaasti. Työtä tehdään tiiviissä vuorovaikutuksessa erilaisten kuntien, millä varmistetaan uudistuksen kannalta keskeisten tekijöiden huomioon ottaminen edunvalvonnassa.</li><li>• Työllisyyspalvelu-uudistuksen muutostukihankkeen toteuttaminen (fokuksessa viestintä ja vuorovaikutus)<ul style="list-style-type: none"><li>• Huomioiden kaikki kuntatyypit</li><li>• Muutoksen kokonaiskuva: järjestämisvastuu ja siihen liittyvät yhteistyörakenteet, siirtyvät palvelut, kuntien rahoitusvastuun taso sekä kustannusneutraalius kunta- valtio suhteessa</li><li>• Työllisyyskokeilun kokemusten hyödyntäminen</li><li>• Tiedon tuottaminen uudistuksen kuntatalousvaikutuksista</li><li>• Tarvittavan yhteistyön rakentaminen Tem:n kanssa uudistuksen käytännön toteutusta varten</li></ul></li></ul>
<b>Työnhakijan työllistymisen polun palvelutuottajat on tunnistettu ja niille on luotu edellytykset toimia saumattomasti yhdessä.</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Yhdyspintojen tunnistaminen, edunvalvonta ja yhteistyön kehittäminen<ul style="list-style-type: none"><li>• Sote – työllisyyspalvelut sekä hyte - työllisyyspalvelut</li><li>• Koulutus – työllisyyspalvelut</li><li>• Työperäinen maahanmuutto – työllisyyspalvelut.</li></ul></li></ul>
<b>Kuntien rooli ja toimijaverkostot kuntien kumppanina ovat vakiintuneet työllisyyden edistämisessä.</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Vaikutetaan kansallisella tasolla yrittäjäjärjestöihin, kolmannen sektorin toimijoihin jne. jotta valmiudet yhteistyön rakentamiseen paikallisissa ekosysteemeissä vahvistuvat.</li></ul>



## 2.5 Koulutuspalvelujen saavutettavuus ja perusopetuksen kestävät rakenteet

### Vaikuttavuustavoitteemme:

Sivistyspalvelut ovat keskeinen osa uusien kuntien toimintaa.

Koulutuspalvelut ovat kestävästi saatavilla ja saavutettavissa.

Kuntapohjainen perusopetus edistää lasten sivistystä, osaamista ja hyvinvointia.

Kunnilla ja koulutuksen järjestäjillä on toimivat ja taloudelliset yhteistyömallit koulutuksen järjestämiseen ja työelämän koulutustarpeisiin.

# Vaikutustavoitteet ja toimenpiteet 2022

Vaikutustavoite	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi
<b>Perusopetuksen kestävät rakenteet</b> <ul style="list-style-type: none"><li>Perusopetuksen tilannekuva tunnustetaan</li><li>Kunnat ja valtio ratkaisevat yhdessä perusopetuksen järjestämisen haasteita ja määrittävät laatua.</li><li>Järjestämisen lähtökohdissa tunnustetaan vaihtoehdot. Jousto ja monipuolisuus ovat voimavara.</li><li>Kuntien yhteistyö on avoimeen agendaan perustuvaa kumppanuutta. Verkostot ovat luontevia ja saavutettavia perusopetuksen kehittämisen alustoja.</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>Vuoropuhelun jatkaminen kuntien päättäjien kanssa väestönkehityksen ja toimintaympäristön muutosten vaikutuksesta perusopetuksen järjestämiseen.</li><li>Vaikuttaminen koulutuspoliittiseen päätöksentekoon ja tulevaan hallitusohjelmaan perusopetuksen järjestämisen toimintaedellytysten vahvistamiseksi.</li><li>Suunnitellaan ja käynnistetään kuntien kanssa projekti, jonka avulla haetaan joustavia perusopetuksen järjestämisen malleja.</li></ul>
<b>Vahvistetaan kuntien roolia rooli koulutuksen ja osaamisen kehittämisessä</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>Vaikutetaan tulevan hallitusohjelman sisältöön niin että kuntien järjestämisvastuu ja rooli osaamisen kehittämisessä pidetään vahvana.</li></ul>
<b>Kuntarajat ja koulutusmuodot ylittävän yhteistyön edistäminen koulutuksen saavutettavuuden varmistamiseksi</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>Vaikutetaan lainsäädännön valmisteluun monimuotoisten ratkaisujen mahdollistamiseksi koulutuksen järjestämisessä.</li><li>Edistetään alueellista yhteistyötä levittämällä Koulutus palveluna (KOPA)-projektista saatua tietoa, kokemusta ja yhteistyömalleja</li><li>Edistetään alueellisten verkostojen syntymistä eri alueilla.</li></ul>
<b>Koulutuksen perusrahoituksen tason korottaminen</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>Edunvalvonnassa vaikutetaan sirpaleisen hankerahoituksen vähentämiseen ja resurssien siirtämiseen perusrahoitukseen.</li></ul>
<b>Uudenlaisen yhteistyön rakentaminen kuntien ja hyvinvointialueiden välille</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>Vaikutetaan sivistys- ja sotepalveluiden välisten yhdyspintarakenteiden toimivuuteen hyvinvointialueiden valmistelun yhteydessä</li><li>Vaikuttaminen lainsäädäntöön ja lainsäädännön soveltamiseen.</li></ul>



## 2.6 Kestävät yhdyskunnat, ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen varautuminen

### Vaikuttavuustavoittemme:

Kunnat onnistuvat tehtävässään tuottaa ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestäviä yhdyskuntia.

Kuntien toimintaedellytykset luoda puitteita kuntalaisen hyvälle ja turvalliselle arjelle ja yritysten toimintaedellytyksille ovat kunnossa.

Kuntien kyky vastata ilmastonmuutokseen, luontokatoon ja rakennetun ympäristön digitalisaatioon vahvistuu.

Euroopan vihreän kehityksen ohjelma (EU Green Deal) tukee suomalaisten kuntien vihreää siirtymää.

# Vaikutustavoitteet ja toimenpiteet 2022

Vaikutustavoite	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi
<b>Maankäyttöä koskevissa lainsäädännön uudistuksissa (MRL, lunastuslaki) turvataan kuntien mahdollisuudet kehittää yhdyskuntia kestävästi (kaavamonopoli, maapolitiikka, rakennusvalvonta)</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>• MRL-uudistukseen ja lunastuslain uudistukseen vaikuttaminen:<ul style="list-style-type: none"><li>• Lausuntokierroksen jälkeen poliittista vaikuttamista. Olemme yhteydessä keskeisiin tahoihin, esim. hallituspuolueissa ministerin erityisavustaja ja muissa seurantavastuulliset erityisavustajat, ympäristövaliokunnan jäsenet, ryhmäkanslioiden poliittiset sihteerit. Vaikutamme myös Kuntaliiton omien luottamushenkilöiden ja verkostojen kautta. Vaikutamme myös aktiivisella viestinnällä ja pitämällä kuntanäkökulmasta tärkeitä kysymyksiä esillä mediassa.</li><li>• Jos lakihanke etenee, vaikutamme jatkovalmistelun aikana Kuthanekissa ja suoraan YM:n valmisteluun (suorat asiantuntijakontaktointit, keskijohdon tapaamiset, ylimmän johdon tapaamiset).</li><li>• Jos lakiesitys etenee eduskuntaan syksyllä 2022, on toinen poliittisen vaikuttamisen vaihe, jossa vaikuttamisen kohteena kansanedustajat ja asiaa käsittelevien valiokuntien jäsenet.</li><li>• Riippuen tilanteesta, valmistaudumme ja vaikutamme seuraavan hallitusohjelman sisältöön. Vaikuttaminen tässä myös puolueiden poliittisten ohjelmien valmistelijoihin.</li></ul></li><li>• Luonnonsuojelulain uudistukseen vaikuttaminen, tavoitteena huolehtia kuntien mahdollisuuksista yhteen sovittaa luontoarvojen turvaaminen muihin maankäytön tarpeisiin</li><li>• Kaupunkien tukeminen maankäytön ekologisen kompensaation toimintamallin kehittämisessä (NoNetLossCity ja BOOST –hankkeet)</li><li>• Hallitusohjelmaan vaikuttaminen kuntien maankäyttöä koskevan kokonaisuuden osalta hyödyntäen vaikuttamisessa mm. MRL-valmistelussa saatua kuntapalautteita</li><li>• Maankäyttöä koskevan viestinnän vahvistaminen Kuntaliitossa</li></ul>
<b>Rakennetun ympäristön digitalisaatio: Valtakunnalliseen tiedonhallinnan kehityksen tulee tukea kuntien tehokasta toimintaa ja vahvistaa kuntien digikyvykkyyttä. Tavoitteena tiedon yhteen toimivuus ja tietojen sujuva virtaaminen toimijoiden välillä. Kuntaliitto tekee työtä sen eteen, että RYHTI –hanke toteutetaan kuntien toiminnan kannaltaärkevin periaattein.</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>• RYHTI-hankkeeseen ja MRL uudistukseen vaikuttaminen mahdollisen RYTJ:n sekä valtakunnallisen tiedonhallinnan osalta</li><li>• Osoitetietojärjestelmään (OTJ) vaikuttaminen valtakunnallisen osoitetietojärjestelmän ohjausryhmässä ja muulla sidosryhmäyhteistyöllä. Tarkoituksena huolehtia, ettei perusteta kuntien rekisterien kanssa päällekkäistä valtakunnallista 'rekisteriä', vaan järjestään tiedonhallinta niin, että tieto virtaa kunnista (joiden päätöksellä osoitepäätökset tehdään) MML:n julkaisupalveluun.</li><li>• VM:n rahoituksella toteutettavien kuntien rakennetun ympäristön digitalisaatio -hankkeiden tukeminen, jotta toiminta tehostuu ja tiedon saavutettavuus ja käytettävyys paranevat.</li></ul>

# Vaikutustavoitteet ja toimenpiteet 2022

Vaikutustavoite	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi
<b>Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnittelu on pitkäjänteistä, ennakoitavaa ja vaikuttavaa. Suunnittelu perustuu kuntien ja valtion hyvään yhteistyöhön ja kumppanuuteen. Yhteisrahoitusmallin periaatteet perustuvat valtion ja kuntien väliseen vuoropuheluun ja sopimiseen.</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Vaikutetaan Liikenne12 suunnitelman toimeenpanoon ja tulevaan päivitykseen.</li><li>• Toteutetaan MAL-kaupunkiseutujen sopimussyhteistyön edunvalvontaa ja edistetään sen kehittämistä. Vaikuttamistyössä hyödynnetään Kuntaliiton MAL-selvityksen tuloksia.</li><li>• Tuetaan yleisesti seudulliset lähtökohdat tunnistavaa sopimussyhteistyötä.</li><li>• Vaikutetaan hallitusohjelmaan etenkin valtion liikennejärjestelmän rahoitustason, sopimussyhteistyön ja yhteisrahoitusmallin periaatteiden osalta.</li></ul>
<b>Kuntien ilmastotyön toimintaedellytykset paranevat, tukitarpeet on tunnistettu ja rahoitusta on tarjolla riittävästi. Kuntien ilmastojohtaminen lisää ilmastotyön vaikuttavuutta</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Ilmastolain toimeenpanoon vaikuttaminen. Hallituksen budjettiriihen lisäys ilmastolakiin: velvoite laatia ilmastosuunnitelmat kunta-, seutu- tai maakuntatasolla</li><li>• Keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelman ja Ilmasto- ja energiastrategian seuranta ja niihin reagointi</li><li>• Kansalliseen ilmastomuutoksen sopeutussuunnitelmaan (KISS2030) vaikuttaminen</li><li>• Vaikutetaan kuntien ilmastotavoitteiden toteuttamiseen vaikuttavaan muuhun kansalliseen ja EU -tason säätelyyn, rahoitukseen ja kehittämisohjelmiin</li><li>• Kuntien ilmastojohtamisen valmennuksessa (ILMAVA) luodut työkalut ja -mallit levitetään kuntien käyttöön tukemaan kuntien ilmastotyötä</li></ul>
<b>Euroopan Vihreän kehityksen ohjelma (EU GreenDeal) tukee kuntien vihreää siirtymää (lainsäädäntö/velvoitteet, rahoitus, kehitysaloitteet)</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>• EU Green Deal ohjelman toimeenpanon seuranta ja edunvalvonta<ul style="list-style-type: none"><li>• 55 valmiuspaketin toimeenpanon edunvalvonta</li></ul></li><li>• Seuranta ja vaikuttaminen tapahtuu sekä Brysselissä että Suomessa komission, parlamentin, Alueiden komitean, CEMRin ja Suomen EU-jaostojen ja ministeriöiden kautta tarvittaessa yhteistyössä muiden kuntajärjestöjen tai Kuntaliiton kantoja tukevien muiden etujärjestöjen kanssa</li></ul>
<b>Kuntien mahdollisuudet toimitilojen suunnitelmalliseen ja kustannustehokkaaseen hallintaan paranevat</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Hallitusohjelman tuottavuustoimiin sisältyvään "Kuntien tilatietohankkeeseen" vaikuttaminen.</li><li>• Kuntien tukeminen sote-uudistuksen ja muiden palvelurakennemuutosten toimitilajärjestelyihin liittyvissä muutoksissa.</li><li>• "Valtion palvelu- ja toimitilaverkon uudistaminen 2020-luvulla" -hankkeeseen vaikuttaminen. Valtion ja kuntien yhteispalveluperiaatteiden määrittely.</li><li>• Kuntaliiton sisäinen toimitilajohtamisen kehitystyö ml. EU edunvalvonta, digitalisaatio</li></ul>





## 2.7 Sosiaalisesti kestävät kunnat

### Vaikuttavuustavoittemme:

Kunnilla on laaja-alainen kyvykkyys rakentaa YK:n Agenda2030-tavoitteisiin pohjautuen sosiaalisesti kestävää yhteiskuntaa ja turvata kuntalaisten hyvä arki.

Näkökulmina ovat erityisesti mm. huonosuorituksen ennaltaehkäisy, osallisuus, eriarvoisuuden kaventaminen, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo.

# Vaikutustavoitteet ja toimenpiteet 2022

## Vaikutustavoite

### **Johtaminen ja toimintatavat:**

Kunnan toimintatavat, johtaminen, arvot, resurssit ja rakenteet tukevat muutostilanteessa sosiaalista kestävyttä sekä eriarvoisuuden kaventumista. Palveluiden toteutustavat ja saumattomuus mahdollistavat sosiaalisen kestävyden vahvistumisen. Uudella valtuustokaudella luottamushenkilöiden pitkäjänteinen päätöksenteko turvaa kuntalaisten arjen hyvinvointia. Kunnan lisäksi muut toimijat kuten järjestöt ja lähiyhteisö tukevat sosiaalisen kestävyden toteuttamista.

### **Osallisuus**

Osallisuus on tunnistettu keskeiseksi sosiaalisen kestävyden rakentajaksi, jota erilaiset kunnat kehittävät omista vahvuuksistaan käsin erilaisten kuntalaisten parhaaksi.

### **Tietoisuuden vahvistuminen**

Kuntien tietoisuus sosiaalisesta kestävydestä ja siihen liittyvä osaaminen on vahvistunut. Kunnat pystyvät tunnistamaan sosiaalisen kestävyden kehittämistarpeitaan ja etsimään ratkaisuja haasteisiin.

## Keskeiset toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi

- Tuodaan sosiaalisen kestävyden keskeiset näkökulmat mukaan Uudet kestävät kunnat – työhön ja luodaan *Sosiaalisesti kestävä kunta 2030*-visio
- Vahvistetaan sosiaalisen kestävyden näkökulmaa sote-uudistuksen yhdyspintatyössä ja muutostuessa
- Toteutetaan kehittämiskokonaisuus kuntien järjestyhteistyön johtamisen tueksi
- Tuetaan kuntien tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön johtamista ja suunnittelua käynnistämällä ko. teemojen uudistunut toiminta Yhdessä-toimintamallin mukaisesti
- Vahvistetaan liikuntanäkökulman integroitumista sosiaaliseen kestävyteen ennaltaehkäisevästä näkökulmasta
- Jatketaan vuonna 2021 tehdyn jälkihuolto-kehittämiskokonaisuuden tulosten levittämistä ja jatkorahoituksen selvittämistä
- Vahvistetaan sosiaalisesti kestävä osallisuuden tunnistamista ja osaamista kunnissa
- Koostetaan vuonna 2021 tehdyn selvityksen pohjalta kehittämisideoita sosiaalisesti kestävä osallisuuden ratkaisuiksi kuntia laajasti mukaan ottaen
- Tuodaan kuntia yhteen avoimiin ajankohtaisiin teemoitettuihin sosiaalisen kestävyden osaamista vahvistaviin teemafoorummeihin (aiheina mm. pandemian hyvinvointihaasteet, lapset ja nuoret, väkivalta ja yksinäisyys)
- Tuotetaan ja levitetään perustietoa sosiaalisen kestävyden johtamisen ja suunnittelun tueksi



## 2.8 Digitalisaatio, digikyvykkyys ja alustatalous

### **Vaikuttavuustavoittemme:**

Digitalisaation avulla on lisätty kuntalaisten mahdollisuutta hyvään ja toimivaan elämään ekologisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti kestävästi.

# Vaikutustavoitteet ja toimenpiteet 2022

Vaikutustavoite	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi
<b>Uusien kestävien kuntien tietohallinto ja tiedonhallinta löytävät uuden aktiivisen roolinsa kunnissa ja niiden digitalisaation edistäjinä</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Tuetaan kuntia on konkreettisissa muutostilanteissa yhteistyössä kansallisten toimijoiden kanssa.</li><li>• Tuetaan kuntia tiedonhallintalain täytäntöönpanossa sekä kokonaisarkkitehtuurityön linkittämisessä kokonaisuuteen.</li><li>• Arkistoinnin säilytysaikaohjeiden ylläpidon järjestämisestä on sovittu tiedonhallintalautakunnan ja Kansallisarkiston kanssa (ml. THL:n rooli sote-tietojen osalta). Kuntaliiton rooli sovitetaan syntyvään järjestelyyn.</li></ul>
<b>Kunnissa on kiinnitetty huomiota digitaalisen turvallisuuden tilaan ja käynnistetty toimenpiteitä sen vahvistamiseksi. Kuntasektorin haasteet ja tarpeet digitaalisen turvallisuuden saralla on saatu laajasti valtionhallinnon toimijoiden tietoon.</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Digitaalisen turvallisuuden kehittämiseen digi-kannustinrahoitusta saaneiden kuntien työn vaikuttavuutta, verkostoyhteistyötä, vertaistukea ja tulosten levittämistä tuetaan.</li><li>• Digitaalisen turvallisuuden teemaa nostetaan esiin Kuntaliiton eri verkostoissa osana varautumisen, riskienhallinnan ja johtamisen näkökulmia.</li><li>• Vaikutetaan digitaalisen turvallisuuden yhteistyöryhmissä siihen, että valtion toimijoilla on riittävästi tietoa suunnitellessaan kuntasektoriin kohdentuvia tukitoimia.</li><li>• Toteutetaan myöhemmin täsmennettäviä kehittämistoimenpiteitä esim. Kunta-valtio jalostamo tässä teemassa.</li></ul>
<b>Yhteentoimivuus on edistynyt ja konkretisoitunut kuntien tarpeista käsin</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Tuodaan esiin kuntien tarpeita kansallisessa yhteentoimivuustyössä</li><li>• Tuotetaan kuntien tarpeiden pohjalta nousevia selvityksiä, kuvauksia, oppaita ja viestintämateriaalia</li><li>• Konkretisoidaan yhteentoimivuustyötä kehitysprojektin avulla ja levitetään sen tuotoksia.</li><li>• Vahvistetaan Kuntaliiton asiantuntijoiden kyvykkyyttä tunnistaa tilanteet, joissa tulisi edistää yhteentoimivuutta tiedonhallintalain mukaisesti.</li></ul>
<b>Kuntien yhteisen tietoliikenneverkon (KY-verkko) jatkuvuus on turvattu</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Kilpailutus on käynnistetty keväällä 2022, joko Kuntaliiton toimesta tai muulla tavoin järjestettynä (esim. verkkoa hyödyntävien kuntien hankintarengas tms.)</li></ul>
<b>Kuntien digitalisaatioon liittyvä yleinen edunvalvonta on vaikuttavaa</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Kiinnitetään huomiota oleellisiin hankkeisiin ja työryhmiin ja osallistutaan niihin tarkoituksenmukaisella tavalla: tekoäly, automaattinen päätöksenteko, AuroraAI, Digitaalinen identiteetti, Hetu-uudistus</li><li>• ICT- ja digitalisaatio edunvalvontaryhmä ja toimialakohtaisten kärkihankkeiden seuranta ja tuki tarvittaessa (mm. Sote-uudistus, TE-palveluiden siirto, DigiOne, Rakennetun ympäristön digitalisaatio, laajakaistatuki, EU-edunvalvonta)</li></ul>

# Vaikutustavoitteet ja toimenpiteet 2022

Vaikutustavoite	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi
<b>Kuntien digikehittäminen on vaikuttavaa ja tukee toiminnan muutosta asiakaslähtöisesti ja kestävästi.</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Tuetaan kuntien digikehittämisen ja hankkeiden vaikuttavuutta, verkostoyhteistyötä, vertaistukea ja tulosten levittämistä kuntakentällä (ml. digi-kannustinjärjestelmän kautta avustusta hakevien sekä sitä saaneet kunnat).</li><li>• Tuetaan hankintarenkaiden muodostamista</li><li>• Vahvistetaan yhteistyötä Hanselin ja muiden kuntia palvelevien keskeisten sidosryhmien kanssa.</li><li>• Valmistellaan kuntien kanssa EU-rahoitteinen hankekokonaisuus kuntien digitalisoitumisen edistämiseksi.</li><li>• Vahvistetaan tiedon jakamista kunnille sopivista digikehittämisen rahoituskanavista (yhteistyössä KV-tiimi)</li></ul>
<b>Digitalisaatio on osa normaalia asiakaslähtöistä kehittämistoimintaa. Johtamisessa osataan jäsentää digitalisointi osaksi kunnan kehittämistä ja kehittämistä.</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Muotoillaan näkemys kuntien digikyvykyyn kokonaisuudesta ja sen osa-alueista huomioiden tulevaisuuden kunnan, muuttuvan kuntatyön ja kehittyvien julkisten palveluiden tarpeet.</li><li>• Jatketaan kuntien asiakaslähtöisen digitalisoitumisen tukemista 2021 valmistuvan selvityksen johtopäätösten perusteella huomioiden kuntien erilaiset valmiudet.</li><li>• Järjestetään kuntien digitalisointiviikko ja Kuntien digitalisointipäivät 6 / 2022 yhteistyössä FCG:n kanssa.</li><li>• Konseptoidaan kuntien tarpeita palveleva digikehittämisen tietopankki / verkkopalvelu</li></ul>
<b>Digitalisaation kannustinjärjestelmään on vaikutettu siten, että rahoitus kohdentuu kuntien kannalta vaikuttavimpiin kohteisiin. Kannustinjärjestelmä ei jatku siinä muodossa, jossa rahoitus leikkaa kuntien peruspalveluiden valtionosuuksia</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Avustettavista kohteista on keskusteltu VM:n kanssa tuoden samalla esiin, ettei kannustinjärjestelmää ole syytä tässä muodossa jatkaa vuoden 2023 jälkeen.</li></ul>
<b>Kunnilla on paremmat valmiudet vastata digitalisaation aiheuttamaan työn murrokseen.</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Tuotetaan tietoa ja jaettua ymmärrystä siitä, kuinka kunnan toimintaa ja palveluita digitalisoitaessa tulisi huomioida työn muuttuminen erityiskohteena kuntajohtamisen haasteet ja se kuinka työntekijät ja asiakkaat otetaan mukaan muutokseen.</li></ul>
<b>Digitaalisen alustatalouden mahdollisuudet on tunnistettu ja hyödynnetty kuntien toiminnassa</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Kytkeydytään olemassa olevaan kehittämistyöhön ja haetaan kumppanuuksia tavoitteena ohjata kehittämishankkeiden suuntautumista kuntia lähellä oleviin sisältöihin</li><li>• Sitra-yhteistyö: tavoitteena saada teema mukaan datataloutta käsittelevään ohjelmakokonaisuuteen</li><li>• Poliitiikkatoimet alustaloudessa -hankkeen ja DigiOne -hankkeen tulosten hyödyntäminen yhteistyötahojen kanssa käytävässä keskustelussa</li></ul>



## 2.9 Kuntademokratian tilanne, tulevaisuus ja uuden valtuustokauden tuki

### Vaikuttavuustavoittemme:

Poliittinen päätöksenteko on strategista, pitkäjänteistä ja uudistumiskykyistä. Päätöksenteon ilmapiiri on hyvä ja luottamushenkilöt yhteistyökyvykkäitä.

Edustuksellinen ja suora demokratia tukevat toisiaan ja luottamushenkilöt ja asukkaat ovat aktiivisia yhteisten asioiden hoitamisessa. Osallisuuden johtaminen on osa kuntajohtamista.

Asukkaat kokevat, että kunta on kotini ja luottavat kunnan poliittiseen päätöksentekoon.

# Vaikutustavoitteet ja toimenpiteet 2022

Vaikutustavoite	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi
<b>Luottamushenkilöiden osaaminen sekä toimielinten toiminta- ja työskentelytavat ovat kehittyneet uudella valtuustokaudella</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Mahdollistetaan luottamushenkilöiden laaja tietopohja ja tuetaan hyviä toiminta- ja työskentelytapoja Kuntapäätäjäpalvelun kautta</li><li>• Sparrataan kaksoisjohtamisen toimivuutta osana USO-projektia ja Koko- ja osa-aikaisten luottamushenkilöiden verkostoa</li></ul>
<b>Edustuksellisen päätöksenteon jatkuvuus sekä monipuoliset asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamiskeinot on turvattu.</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Yhteiskehitetään ja levitetään erilaisten asukasryhmien osallistumis- ja vaikuttamiskeinoja sekä asukkaiden omaa päätöksentekoa tukevia keinoja Kuntademokratiaverkostossa ja Kuutosten demokratiaverkostossa</li><li>• Viestitään ja tehdään näkyväksi osallisuuden johtamisen toimintatapoja sekä edustuksellisen ja suoran demokratian yhteen kytkemisen toimintamalleja</li></ul>



## 2.10 Kaupungit kestävän kasvun rakentajina

### **Vaikuttavuustavoitteemme:**

Kaupunkien rooli kasvun moottoreina sekä kyky kasvaa, investoida sekä luoda hyvinvointia ja elinvoimaa itseään suuremmalle alueelle on turvattu.



# Vaikutustavoitteet ja toimenpiteet 2022

Vaikutustavoite	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi
<b>Huomioidaan kaupungit ja kaupungistuminen vaikuttavana ilmiönä yhteiskunnallisten reformien yhteydessä</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Kaupunkinäkökulman huomiointi Kuntaliiton Uudet kestävät kunnat –työssä ja VM:n tulevaisuuden kuntopolitiikka-työssä 2022</li><li>• Kuntaliiton kaupunkipoliittisen toimintaohjelman toteuttaminen / toimenpiteet 2022</li></ul>
<b>Tavoitellaan yhteistyössä kaupunkien ja valtion kanssa uutta vaikuttavampaa kaupunkipolitiikkaa</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Osallistutaan aktiivisesti kaupunkien kehitystä turvaavan yhteiskuntopolitiikan muotoiluun</li><li>• Lisätään ymmärrystä kaupunkikehityksestä täsmällistä kaupunkitietoa kokoamalla ja tuottamalla yhteistyössä kaupunkien, ministeriöiden ja muiden tiedontuottajien kanssa</li></ul>
<b>Osallistutaan erimittakaavaisten, kaupungistumisesta aiheutuvien haasteiden ratkaisemiseen ja ongelmien ennaltaehkäisemiseen</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Pidetään aktiivisesti yllä keskustelua muuttoliikkeestä, segregaatiosta tai maahanmuutosta aiheutuvista haasteista ja mahdollisuuksista</li><li>• Ulotetaan kaupunkipoliittista edunvalvontaa ja yhteistyötä koskevaa keinovalikoima suurten kaupunkien rinnalla myös kaupunkiseuduille ja seutukaupunkeihin</li><li>• Seurataan ja raportoidaan aktiivisesti erilaisten kaupunkispesifeistä ilmiöistä (mm. alustatalous, luovan talouden muodot, digitalisaatio, kaupunki palveluna, jne.)</li></ul>



### **3. Monimuotoisen kuntakentän huomiointi strategisten teemojen ja tavoitteiden edistämiseksi: Asiakkuussuunnitelmat**

# Asiakkuussuunnitelmat

- Asiakkuussuunnitelmat ovat Kuntaliiton ja kuntaverkostojen yhteinen työkalu edistää Kuntaliiton strategisia tavoitteita ja yhteensovittaa niihin erilaisten kuntien tai organisaatioiden omia erityiskysymyksiä.
- Kuntaliiton strategiaan kytkeytyvät asiakkuussuunnitelmat ovat:
  - Kaupunkipoliittisen työryhmän (C23) asiakkuussuunnitelma
  - Kehyskuntaverkoston asiakkuussuunnitelma
  - Seutukaupunkiverkoston asiakkuussuunnitelma
  - Pienten kuntien verkoston asiakkuussuunnitelma
  - Kaksikielisten kuntien asiakkuussuunnitelma
  - Maakuntaliittojen asiakkuussuunnitelma
  - Ammatillisen koulutuksen järjestäjien asiakkuussuunnitelma
  - Sairaanhoidopiirien asiakkuussuunnitelma
  - Erityishuoltopiirien asiakkuussuunnitelma
  - Pelastuslaitosten asiakkuussuunnitelma

# 4. Kuntaliiton EU- ja kansainvälisen toiminnan tavoitteet



# Kuntaliiton EU- ja kansainvälisen toiminnan tavoitteet

- EU- ja kansainvälinen toiminta on osa kaikkea Kuntaliiton toimintaa ja kehittämistyötä.
- EU- ja kansainvälisen toiminnan tavoitteet on laadittu tukemaan Kuntaliiton strategian painopisteitä.
- Tavoitteet on laadittu kolmen teeman alle:
  1. Kestävä kehitys
  2. Digitalisaatio
  3. Proaktiivisuus ja uudet toimintatavat
- Kuntaliiton EU- ja kansainvälisen toiminnan tavoitteet ja tarkemmat vuosikohtaiset toimenpiteet tarkistetaan hyödyntäen ja tulkiten tässä dokumentissa esiteltyjä tavoitteita ja toimenpiteitä EU- ja kansainvälisen toiminnan näkökulmasta.

# Kuntaliiton EU-edunvalvonta

## Painopisteet vuonna 2022 (mahd. tarkistus)

- 1. EU:n ohjelmakausi 2021–2027 -tärkeää elvytys ja uusi kasvu**
- 2. EU:n kaupunkipolitiikka - kaupungit elinvoiman edistäjinä ja talouden moottoreina**
- 3. Euroopan vihreän kehityksen ohjelma (Green Deal)**
- 4. Euroopan digitaalinen valmius**
- 5. Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria koskeva toimintasuunnitelma**

# **5. Kuntaliiton uudistumisen kärjet (tarkistettu vuodelle 2022)**

# Kuntaliiton uudistumisen kärjet

1

**Ilmiö- ja vaikuttavuuslähtöisen Yhdessä-toimintamallin ja sen mukaisten prosessien kokeileva jatkokehittäminen strategisissa teemoissa**

2

**Kuntaliiton muutosakatemia: johdon ja henkilöstön kyvykkyys uudistaa toimintakulttuuria ja ottaa käyttöön uusia toimintatapoja kasvaa (Yhdessä-toimintamalli; ilmiölähtöisyys ja vaikuttavuus)**

3

**Asiakasymmärrys ja - tyytyväisyys kasvaa ja Kuntaliiton toiminnan ja palvelujen tunnettuus lisääntyy kunnissa (asiakastutkimuksen mittarit)**

4

**Kuntaliiton palvelut digitalisoituvat jäsenpalvelualueen kehittämistyön tuloksena (2022 projektin selvitystyöt & palvelumuotoilu)**

5

**Kuntaliiton rooli tietotalona ja kuntatietämyksen keskittymänä kirkastuu ja vahvistuu.**

6

**Kuntaliiton strategian päivittäminen ja tulevaisuuden Kuntaliitto**



**SUOMEN KUNTALIITTO RY  
TALOUSARVIO  
2022**

Suomen Kuntaliitto ry:n hallituksen kokous 28.10.2021

<b>Sisällysluettelo</b>	<b>Sivu</b>
<b>1 Suomen Kuntaliitto ry:n talousarvio</b>	<b>3</b>
<b>1.1 Yleistä</b>	<b>3</b>
<b>1.2 Tuotot</b>	<b>4</b>
<b>1.3 Henkilöstökulut ja henkilöstö</b>	<b>4</b>
<b>1.4 Muut kulut</b>	<b>4</b>
<b>1.5 Suomen kuntasäätiö sr:n vaikutus Suomen Kuntaliitto ry:n budjettiin</b>	<b>5</b>
<b>1.6 Sijoitus- ja rahoitustoiminta</b>	<b>5</b>
<b>1.7 Tutkimus- ja kehittämistoiminta</b>	<b>6</b>
<b>1.8 Investoinnit</b>	<b>6</b>

<b>Liitteet</b>	
1 Suomen Kuntaliitto ry:n jäsenyydet yhteisöissä 2022	
2 Suomen Kuntaliitto ry:n kuntakohtaiset jäsenmaksut	
3 Suomen Kuntaliitto ry:n maksullisten palvelujen ja tuotteiden laskutusperusteet vuonna 2022	
4 Suomen Kuntaliitto ry:n sijoituspolitiikka 2022	

**1 SUOMEN KUNTALIITTO RY:N TALOUSARVIO VUODELLE 2021****1.1 Yleistä**

Vuoden 2022 budjetissa esitettävä varsinaisen toiminnan tulos on -4,3 milj. euroa.

<b>AVAINLUKUJA</b> (milj. euroa)	Varsinaisen toiminnan tulos	Henkilöstö- kulut	Muut kiinteät kulut
Toteutunut 2020	-0,7	14,3	10,3
Budjetti 2021	-2,8	15,5	11,4
Budjetti 2022	-4,3	16,4	11,2

<b>Tuloslaskelma (1000 euroa)</b>	<b>Budjetti 2022</b>	<b>Budjetti 2021</b>	<b>Toteutunut 2020</b>
<b>TUOTOT</b>			
Myytävät palvelut, tuotteet ja vuokrat	1 320	1 117	1 182
Ulkoinen rahoitus	3 322	4 312	4 013
Jäsen- ja palvelumaksut	18 660	18 657	18 657
<b>Tuotot yhteensä</b>	<b>23 301</b>	<b>24 086</b>	<b>23 852</b>
<b>KUSTANNUKSET</b>			
Palkat ja palkkiot	-13 647	-12 919	-11 934
Eläke- ja muut henkilösivukulut	-2 719	-2 582	-2 335
<b>Henkilöstökulut yhteensä</b>	<b>-16 366</b>	<b>-15 501</b>	<b>-14 269</b>
<b>Poistot</b>	<b>-21</b>	<b>-21</b>	<b>-35</b>
Muut henkilöstökulut ja koulutus	-798	-620	-357
Vuokrat	-1 477	-1 469	-1 422
Ict-kulut	-2 285	-2 230	-2 333
Matkat	-542	-434	-152
Ulkopuoliset palvelut	-4 845	-5 571	-5 076
Markkinointi, suhdetoiminta ja edustus	-311	-219	-116
Muut toimintakulut	-966	-808	-798
<b>Muut kulut yhteensä</b>	<b>-11 224</b>	<b>-11 351</b>	<b>-10 256</b>
<b>KUSTANNUKSET YHTEENSÄ</b>	<b>-27 611</b>	<b>-26 873</b>	<b>-24 560</b>
<b>Toiminnallinen tulos</b>	<b>-4 310</b>	<b>-2 787</b>	<b>-708</b>
Sijoitus- ja rahoitustoiminta	4 320	2 790	7 206
<b>YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ</b>	<b>10</b>	<b>3</b>	<b>6 498</b>

## 1.2 Tuotot

Myytävät palvelut, tuotteet ja vuokratuotot yhteensä on budjetoitu vuodelle 2022 1,3 milj. euroksi vuoden 2021 budjetin ollessa 1,1 milj. euroa (vuoden 2020 toteuma oli 1,2 milj. euroa).

Asiantuntijapalvelujen myyntiä on vuoden 2022 budjetissa 0,5 milj. euroa (budjetti vuonna 2021 0,3 milj. euroa, vuoden 2020 myynti 0,6 milj. euroa).

Ansio- ja kunniamerkkien myynnin arvioidaan vuoden 2022 budjetin olevan 0,6 milj. euroa (budjetti vuonna 2021 0,5 milj. euroa, vuoden 2020 myynti 0,4 milj. euroa).

Muita tuloja on vuoden 2022 budjetissa 0,3 milj. euroa (budjetti vuonna 2021 0,3 milj. euroa, vuoden 2020 0,1 milj. euroa).

Ulkoinen rahoitus on vuoden 2022 budjetissa 3,3 milj. euroa. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan ulkoinen rahoitus on 2,2 milj. euroa. Lisäksi Kuntasäätiöltä budjetoitu vuokratukea on 1,1 milj. euroa.

Kuntien jäsenmaksut ovat vuoden 2022 budjetissa 23.-24.5.2018 valtuuskunnassa tehdyn päätöksen mukaisesti 17,1 milj. euroa. Jäsenmaksu on sama kuin vuoden 2021 budjetissa. Sairaanhoidopiirien, koulutuskuntayhtymien ja erityishuollon kuntayhtymien yhteistyöjäsenmaksujen sekä maakuntaliittojen palvelumaksujen budjetti on 1,6 milj. euroa.

Varsinaisen toiminnan tuottojen yhteismäärä vuoden 2022 budjetissa on 23,3 milj. euroa (budjetti 2021 24,1 milj. euroa, toteutunut vuonna 2020 23,9 milj. euroa).

## 1.3 Henkilöstökulut ja henkilöstö

Vuoden 2022 budjetin henkilöstökulut ovat 16,4 milj. euroa vuoden 2021 budjetin ollessa 15,5 milj. euroa, toteutunut vuonna 2020 oli 14,3 milj. euroa.

Vuoden 2022 henkilöstöbudjetissa on keskimäärin 183,3 henkilötyövuotta. Vuoden 2021 ennakoitaan olevan keskimäärin 174,2 työvuotta budjetin ollessa keskimäärin 175,9 henkilötyövuotta. Vuonna 2020 työpanos oli 172,9 henkilötyövuotta.

### Suomen Kuntaliiton henkilöstön työpanos

B2022	B2021	2020
183,3	175,9	172,9

## 1.4 Muut kulut

Muut henkilöstökulut, matkat, markkinointi-, suhdetoiminta ja edustus ovat vuoden 2022 budjetissa 1,7 milj. euroa vuoden 2021 budjetin ollessa 1,3 milj. euroa. Vuonna 2020 nämä kulut olivat yhteensä 0,6 milj. euroa.

Vuokrat ovat vuoden 2022 budjetissa 1,5 milj. euroa (vuoden 2021 budjetissa 1,5 milj. euroa, vuosi 2020 toteuma 1,4 milj. euroa) ja ICT-kulut ovat 2,3 milj. (vuoden 2021 budjetissa 2,2 milj. euroa, vuosi 2020 toteuma 2,3 milj. euroa).

Ulkopuoliset palvelut ovat vuoden 2022 budjetissa 4,8 milj. euroa. Vuoden 2021 budjetissa ulkopuoliset palvelut olivat 5,6 milj. euroa ja vuoden 2020 toteuma 5,0 milj. euroa.

Muut toimintakulut, johon sisältyy mm. kokous- ja neuvottelukulut, jäsenmaksut ja vakuutukset ovat vuoden 2022 budjetissa 1,0 milj. euroa. Vastaava luku oli vuoden 2021 budjetissa 0,8 milj. euroa ja toteuma vuonna 2020 oli 0,8 milj. euroa.

### 1.5 Suomen kuntasäätiö sr:n vaikutus Suomen Kuntaliitto ry:n budjettiin

Vuoden 2022 budjetissa on otettu huomioon Suomen kuntasäätiön tukea 1,9 milj. euroa, josta liiton käytössä oleviin toimitiloihin kohdistuu vuokratukena 1,1 milj. euroa, t&k-toimintaan tukena 0,8 milj. euroa.

### 1.6 Sijoitus- ja rahoitustoiminta

Suomen Kuntaliitto ry:n hallitus päättää sijoituspolitiikasta vuosittain talousarvion käsittelyn yhteydessä.

Sijoituspolitiikan (liite 4) mukaan Kuntaliitto toteuttaa sijoitussalkun (markkina-arvo 83,6 milj. euroa, 30.9.2021) sijoituspäätökset varainhoitajien kautta, joita tällä hetkellä on kolme.

Sijoitukset tehdään pääsääntöisesti sijoitusrahastojen kautta. Varainhoidosta raportoidaan säännöllisesti liiton hallitukselle. Kustannustehokkaan hinnoittelun varmistamiseksi tarve varainhoitajien kilpailutukseen arvioidaan hallituksen toimesta vähintään 5 vuoden välein.

#### Sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuotot

(1000 euroa)	Budjetoitu 2022	Budjetoitu 2021	Toteutunut 2020
Sijoitussalkku	1 120	2 320	1 066
Osingot	3 200	470	5 014
Rahoitus			-27
YHTEENSÄ	4 320	2 790	7 206

### **1.7 Tutkimus- ja kehittämistoiminta**

Vuoden 2022 budjetissa Kuntaliiton oma panostus tutkimus- ja kehitystoimintaan on 1,2 milj. euroa ja ulkopuolinen rahoitus on 2,2 milj. euroa. Kuntaliiton oma panostus koostuu ostettujen palveluiden lisäksi liiton oman henkilöstön työstä.

Tutkimus- ja kehittämistoiminta on keskeinen keino liiton strategiatavoitteiden toteuttamisessa. Toiminta suuntautuu vahvasti liiton menestystekijöitä toteuttaviin projekteihin. Päätökset kehityspanosten kohdentamisesta tehdään joustavasti strategia- ja toimintaympäristön tilanne huomioiden. Toimintaa tasapainotetaan aktiivisen kehityssalkunjohtamisen avulla.

### **1.8 Investoinnit**

Vuoden 2022 budjetti sisältää taloudelliselta merkitykseltään vähäisiä korvausinvestointeja.

**Liite 1****Suomen Kuntaliitto ry:n jäsenyydet yhteisöissä ja vuosittainen jäsenmaksu (euroa)****Kotimaiset yhteisöt**

Elävät Kaupunkikeskustat ry	1 160	
GBC Suomi ry	1 130	
Helsingin seudun kauppakamari	2 450	
HL7 Finland ry	200	
Kuntatarkastajat ry	40	
Liikearkistoyhdistys	-50	
Liikenneturva	100	
Maarakennusalan neuvottelukunta	1 000	
Mainostajien Liitto	986	
Nuorisoasuntoliitto ry	500	
Pank Ry	500	
Projektiyhdistys ry	347	
Sisäiset tarkastajat ry	480	
Skills Finland ry	1 600	
SPEK	300	
Suomalaisen Työn Liitto	97	
Suomen Arviointiyhdistys ry	200	
Suomen Elinkeino ja kehitysyhtiöt SEKES ry	5 000	
Suomen Kotiseutuliitto ry	860	
Suomen Kylät ry, Finlands Byar rf	500	
Suomen Laatu yhdistys R.Y.	2 325	
Suomen Strategisen Johtamisen Seura ry	170	
Suomen Uusyrittäjäkeskukset ry	1 635	
Suomen Yrityskummit ry	3 000	
Suomi-Venäjä seura	710	
Taloustieteellinen Yhdistys ry	40	
TIEKE Tietoyhteiskunnan kehittämiskeskus ry	930	
Tietotekniikan Liitto Ry	818	
Tulevaisuuden tutkimuksen seu	450	
Pohjola-Norden ry	680	

28 158

**Kansainväliset yhteisöt**

CCRE Secretariat General	50 120	
HOPE, Brussels	11 074	
ICLEI European Secretariat	3 500	
STTY FISH Finn SHIA	200	
IHF International Hospital Federation	6 501	72 395

99 553

**Liite 2****Suomen Kuntaliitto ry:n kuntakohtaiset jäsenmaksut****Kuntaliiton jäsenmaksu:**

Jäsenmaksu on 17 070 971 euroa, josta 3/4 kerätään asukasluvun 1) ja 1/4 verotettavien tulojen 2) perusteella, kuitenkin niin, että yli 20 000 asukkaan menevältä osalta jäsenkunta maksaa asukaslukuperusteista jäsenmaksua 15 prosentilla alennettuna. Jos jäsenkunnan verotettavat tulot asukasta kohti ylittävät kaikkien kuntien keskimääräisen luvun (18247 €/as.), maksetaan keskiarvon ylittävältä osalta verotettaviin tuloihin perustuvaa jäsenmaksua 25 prosentilla alennettuna. Ahvenanmaan kunnille on annettu lisäksi 25 prosentin alennus jäsenmaksuun.

1) Asukasluku vuoden vaihteessa 2020/2021

2) Verotettavilla tuloilla tarkoitetaan maksuunpantua kunnallisveroa vastaavia verotettavia tuloja vuodelta 2020 (Lähde: Verohallinto ennakkotieto 30.8.2021)

<b>Kunta</b>	<b>Asukas- luku vuoden- vaihe 2020/2021</b>	<b>Verotettavat tulot/as. v. 2020 (as.luku 31.12.2019)</b>	<b>Kuntaliiton jäsenmaksu 2022</b>
Ahvenanmaa	30 129	18 901	
Muu Suomi	5 503 664	18 243	
<b>Koko maa</b>	<b>5 533 793</b>	<b>18 247</b>	<b>17 070 971</b>
Akaa	16 391	16 148	52 744
Alajärvi	9 419	12 382	28 819
Alavieska	2 517	12 443	7 688
Alavus	11 332	12 250	34 588
Asikkala	8 059	15 881	25 828
Askola	4 878	17 258	15 962
Aura	3 959	16 509	12 774
Brändö	449	20 798	1 138
Eckerö	958	15 562	2 288
Enonkoski	1 369	12 113	4 158
Enontekiö	1 808	13 340	5 609
Espoo	292 796	25 732	932 573
Eura	11 483	16 665	37 274
Eurajoki	9 452	17 516	30 902
Evijärvi	2 408	12 915	7 413
Finström	2 603	17 133	6 353
Forssa	16 800	15 250	53 415
Föglö	526	15 612	1 261
Geta	511	12 187	1 160
Haapajärvi	6 896	13 120	21 328
Haapavesi	6 667	12 591	20 454



Hailuoto	949	16 259	3 062
Halsua	1 103	11 759	3 348
Hamina	19 877	17 761	65 455
Hammarland	1 599	15 621	3 819
Hankasalmi	4 782	12 510	14 669
Hanko	8 042	19 052	26 916
Harjavalta	6 869	16 869	22 338
Hartola	2 655	12 576	8 147
Hattula	9 389	18 130	31 009
Hausjärvi	8 175	17 133	26 688
Heinola	18 497	16 087	59 524
Heinävesi	3 196	12 633	9 819
Helsinki	656 920	23 385	2 037 117
Hirvensalmi	2 156	13 282	6 652
Hollola	23 251	17 793	75 283
Huittinen	9 937	14 578	31 334
Humppila	2 174	14 059	6 798
Hyrnsalmi	2 199	12 558	6 766
Hyvinkää	46 576	19 932	146 355
Hämeenkyrö	10 344	15 415	32 961
Hämeenlinna	67 848	17 913	205 028
Ii	9 848	14 060	30 764
Iisalmi	21 124	15 164	66 736
Iitti	6 625	14 755	20 951
Ikaalinen	6 866	13 939	21 460
Ilmajoki	12 294	15 179	38 985
Ilomantsi	4 749	12 764	14 630
Imatra	26 075	17 256	83 091
Inari	6 862	15 910	22 017
Inkoo	5 321	20 197	17 977
Isojoki	1 925	12 227	5 875
Isokyrö	4 471	14 251	14 036
Janakkala	16 237	17 416	53 213
Joensuu	76 935	14 879	221 527
Jokioinen	5 061	16 293	16 350
Jomala	5 386	19 825	13 461
Joroinen	4 689	14 783	14 845
Joutsa	4 297	12 873	13 248
Juuka	4 527	11 704	13 722
Juupajoki	1 800	14 578	5 691
Juva	5 932	12 805	18 312
Jyväskylä	143 420	16 572	416 299
Jämijärvi	1 707	13 046	5 276
Jämsä	19 887	16 591	64 515
Järvenpää	44 455	21 163	141 235
Kaarina	34 667	20 559	111 004

Kaavi	2 807	11 820	8 542
Kajaani	36 567	16 426	111 823
Kalajoki	12 400	13 909	38 641
Kangasala	32 214	18 609	101 957
Kangasniemi	5 312	12 993	16 375
Kankaanpää*	12 758	14 130	39 986
Kannonkoski	1 323	11 621	4 002
Kannus	5 426	13 885	16 933
Karjajoki	1 207	12 429	3 706
Karikkala	8 696	15 843	27 849
Karstula	3 858	12 211	11 792
Karvia	2 322	11 737	7 031
Kaskinen	1 278	18 028	4 187
Kauhajoki	13 007	13 414	40 374
Kauhava	15 514	13 774	48 401
Kauniainen	10 178	38 359	39 723
Kaustinen	4 228	13 630	13 149
Keitele	2 155	12 862	6 647
Kemi	20 437	16 946	66 428
Kemijärvi	7 191	15 332	22 915
Keminmaa	7 984	18 495	26 527
Kemiönsaari	6 609	14 332	20 744
Kempele	18 796	18 023	61 595
Kerava	37 105	20 315	118 363
Keuruu	9 486	14 624	29 941
Kihniö	1 822	11 769	5 534
Kinnula	1 597	11 327	4 812
Kirkkonummi	40 082	23 285	130 961
Kitee	9 933	12 812	30 608
Kittilä	6 436	16 074	20 678
Kiuruvesi	7 854	12 203	23 982
Kivijärvi	1 107	11 368	3 324
Kokemäki	7 013	14 680	22 154
Kokkola	47 772	16 277	143 272
Kolari	3 925	14 051	12 212
Konnevesi	2 593	12 492	7 943
Kontiolahti	14 857	16 195	47 759
Korsnäs	2 068	12 866	6 359
Koski TL	2 292	13 715	7 136
Kotka	51 668	17 777	158 111
Kouvola	81 187	17 315	242 647
Kristiinankaupunki	6 404	15 175	20 369
Kruunupyy	6 416	14 682	20 224
Kuhmo	8 042	13 355	24 964
Kuhmoinen	2 161	13 015	6 679
Kumlinge	307	19 634	776

Kuopio	120 210	17 065	352 641
Kuortane	3 534	13 023	10 892
Kurikka	20 456	13 580	63 440
Kustavi	962	17 628	3 144
Kuusamo	15 213	14 117	47 516
Kyyjärvi	1 288	11 205	3 877
Kärkölä	4 326	15 346	13 783
Kärsämäki	2 538	11 051	7 617
Kökar	225	14 692	535
Lahti	119 984	17 055	352 506
Laihia	7 996	16 688	25 903
Laitila	8 468	14 963	26 862
Lapinjärvi	2 621	13 984	8 171
Lapinlahti	9 358	13 412	29 046
Lappajärvi	2 925	12 872	9 027
Lappeenranta	72 662	16 965	216 223
Lapua	14 221	14 878	44 967
Laukaa	18 823	15 648	60 150
Lemi	2 964	15 289	9 422
Lemland	2 114	18 745	5 229
Lempäälä	23 828	19 100	77 716
Leppävirta	9 402	15 396	29 950
Lestijärvi	722	12 524	2 206
Lieksa	10 719	14 065	33 589
Lieto	20 146	19 175	67 008
Liminka	10 238	15 162	32 441
Liperi	11 994	14 685	37 851
Lohja	45 886	18 675	142 580
Loimaa	15 770	14 664	49 745
Loppi	7 853	15 725	25 081
Loviisa	14 745	16 764	47 807
Luhanka	699	14 458	2 190
Lumijoki	2 036	12 984	6 257
Lumparland	372	18 546	921
Luoto	5 534	14 560	17 334
Luumäki	4 543	14 628	14 363
Maalahti	5 451	15 216	17 317
Maarianhamina	11 705	20 693	29 692
Marttila	1 999	14 952	6 331
Masku	9 543	19 471	31 910
Merijärvi	1 078	10 102	3 188
Merikarvia	3 066	13 136	9 456
Miehikkälä	1 868	11 997	5 664
Mikkeli	52 583	16 052	156 882
Muhos	8 903	14 195	27 868
Multia	1 558	11 883	4 725

Muonio	2 297	15 492	7 326
Mustasaari	19 453	17 930	64 022
Muurame	10 267	18 930	34 076
Mynämäki	7 645	15 992	24 528
Myrskylä	1 871	14 495	5 887
Mäntsälä	20 783	17 922	68 052
Mänttä-Vilppula	9 673	16 055	31 179
Mäntyharju	5 676	14 013	17 790
Naantali	19 427	21 073	65 885
Nakkila	5 256	15 701	16 842
Nivala	10 500	12 754	32 287
Nokia	34 476	18 206	107 987
Nousiainen	4 693	17 019	15 277
Nurmes*	9 501	12 784	29 186
Nurmijärvi	43 663	21 199	138 958
Närpiö	9 558	13 748	29 684
Orimattila	15 882	15 485	50 675
Oripää	1 334	13 654	4 141
Orivesi	9 008	15 003	28 606
Oulainen	7 155	14 044	22 429
Oulu	207 327	17 670	607 929
Outokumpu	6 552	12 990	20 242
Padasjoki	2 861	13 267	8 860
Paimio	10 922	17 895	35 875
Paltamo	3 235	12 936	9 971
Parainen	15 105	18 972	50 299
Parikkala	4 655	13 842	14 546
Parkano	6 352	13 861	19 821
Pedersören kunta	11 174	13 972	34 810
Pelkosenniemi	931	14 020	2 912
Pello	3 304	14 024	10 359
Perho	2 706	10 924	8 112
Pertunmaa	1 654	12 221	5 055
Petäjävesi	3 772	13 858	11 792
Pieksämäki	17 375	14 985	55 174
Pielavesi	4 321	11 273	13 013
Pietarsaari	19 066	17 138	62 204
Pihtipudas	3 931	11 715	11 934
Pirkkala	19 803	21 284	67 238
Polvijärvi	4 201	11 293	12 644
Pomarkku	2 063	13 047	6 369
Pori	83 684	16 466	246 273
Pornainen	5 070	18 506	16 771
Porvoo	50 619	20 346	158 975
Posio	3 117	12 248	9 529
Pudasjärvi	7 779	11 611	23 526

Pukkila	1 833	15 799	5 883
Punkalaidun	2 785	12 677	8 558
Puolanka	2 491	12 048	7 585
Puumala	2 137	14 344	6 711
Pyhtää	5 125	17 905	16 874
Pyhäjoki	3 051	15 343	9 718
Pyhäjärvi	5 033	13 764	15 717
Pyhäntä	1 593	12 442	4 857
Pyhäranta	1 994	16 642	6 459
Pälkäne	6 415	14 965	20 305
Pöytyä	8 229	14 017	25 721
Raahe	24 353	16 453	77 187
Raasepori	27 528	16 835	86 464
Raisio	24 407	18 842	79 188
Rantasalmi	3 364	12 797	10 363
Ranua	3 712	11 477	11 217
Rauma	39 040	19 600	123 689
Rautalampi	3 053	12 866	9 418
Rautavaara	1 561	10 569	4 660
Rautjärvi	3 146	15 783	10 117
Reisjärvi	2 710	12 281	8 262
Riihimäki	28 710	18 183	91 584
Ristijärvi	1 235	13 536	3 852
Rovaniemi	63 528	16 753	189 075
Ruokolahti	4 922	17 085	16 073
Ruovesi	4 215	13 679	13 139
Rusko	6 354	18 901	21 113
Rääkkylä	2 066	10 776	6 189
Saarjärvi	9 208	12 806	28 323
Salla	3 407	13 019	10 486
Salo	51 562	15 802	153 234
Saltvik	1 806	16 761	4 413
Sastamala	24 052	14 516	74 225
Sauvo	2 950	16 446	9 517
Savitaipale	3 326	14 183	10 443
Savonlinna	32 662	15 237	99 124
Savukoski	1 009	13 520	3 126
Seinäjoki	64 130	16 832	191 116
Sievi	4 834	11 844	14 678
Siikainen	1 385	10 995	4 168
Siikajoki	5 034	13 182	15 599
Siikalatva	5 203	12 382	15 892
Siilinjärvi	21 251	17 407	69 120
Simo	2 950	16 204	9 516
Sipoo	21 687	22 809	73 760
Siuntio	6 149	20 866	20 841

Sodankylä	8 266	16 594	26 755
Soini	2 007	10 926	6 019
Somero	8 646	14 424	27 187
Sonkajärvi	3 841	12 239	11 727
Sotkamo	10 301	15 602	32 891
Sottunga	101	19 689	246
Sulkava	2 482	12 162	7 556
Sund	1 007	17 031	2 465
Suomussalmi	7 594	13 171	23 508
Suonenjoki	6 931	13 772	21 646
Sysmä	3 631	13 018	11 195
Säkylä	6 646	16 894	21 631
Taipalsaari	4 628	18 354	15 346
Taivalkoski	3 916	12 339	11 975
Taivassalo	1 659	16 227	5 324
Tammela	6 016	15 836	19 255
Tampere	241 009	17 963	707 921
Tervo	1 503	12 010	4 571
Tervola	2 925	14 351	9 222
Teuva	4 994	12 987	15 416
Tohmajärvi	4 307	12 385	13 173
Toholampi	2 966	12 520	9 105
Toivakka	2 401	14 197	7 507
Tornio	21 467	16 964	69 303
Turku	194 391	17 216	566 902
Tuusniemi	2 433	12 236	7 432
Tuusula	38 783	22 614	126 403
Tyrnävä	6 603	13 108	20 376
Ulvila	12 735	16 983	41 493
Urjala	4 644	13 224	14 366
Utajärvi	2 619	12 379	8 022
Utsjoki	1 219	15 240	3 866
Uurainen	3 646	13 231	11 280
Uusikaarlepyy	7 479	13 998	23 336
Uusikaupunki	15 378	17 422	50 385
Vaala	2 737	12 867	8 440
Vaasa	67 551	17 571	203 397
Valkeakoski	20 765	17 674	67 983
Vantaa	237 231	20 115	713 469
Varkaus	20 278	16 485	65 504
Vehmaa	2 292	14 330	7 188
Vesanto	1 972	11 900	5 998
Vesilahti	4 367	16 994	14 188
Veteli	3 065	13 199	9 489
Vieremä	3 522	13 013	10 876
Vihti	29 160	20 048	94 616

Viitasaari	6 097	12 887	18 782
Vimpeli	2 784	14 188	8 739
Virolahti	3 087	13 908	9 637
Virrat	6 510	13 599	20 228
Vårdö	460	15 388	1 091
Vöyri	6 388	14 536	20 134
Ylitornio	3 890	13 826	12 130
Ylivieska	15 304	14 761	48 243
Ylöjärvi	33 352	17 713	104 343
Ypäjä	2 314	14 540	7 295
Ähtäri	5 522	14 021	17 299
Äänekoski	18 577	15 476	59 298

\*Vuoden 2021 jäsenmaksuun lisätty vertailussa kuntaliitoksen vuoksi Honkajoki.

**Liite 3****Suomen Kuntaliitto ry:n maksullisten palvelujen laskutusperusteet vuonna 2022****1 Kuntaliiton palvelujen maksullisuus**

Kuntaliiton hallituksen hyväksymien periaatteiden mukaan liiton palvelutoiminta ja sen maksullisuus määritellään seuraavasti:

**1.1 Jäsenmaksuperusteiset palvelut**

- Kuntien ja kuntayhtymien edunvalvonta
- yhteiset kehittämistehtävät ja tutkimus
- neuvontapalvelut puhelimesta ja sähköpostitse (kaksi tuntia)
- tietopalvelut
- viestintäpalvelut
- verkostot ja tapahtumat

**1.2 Maksulliset palvelut**

- Kirjalliset lausunnot, myös suurempitoiset vastaukset sähköposteina tulleisiin kyselyihin. Vastauksen laskutuksesta on ensin ilmoitettava kyselijälle
- vaativampi lainopillinen neuvonta ja toimeksiannot
- neuvottelut ja asiantuntijana kuuleminen
- koulutus
- julkaisut

**2 Maksullisten palvelujen laskutusperusteet****2.1 Asiantuntijapalvelu**

Kuntia ja kuntaa edustavia sekä Kuntaliiton sopimusasiakkaita laskutetaan henkilökohtaisena palveluna toteutuvasta neuvonnasta, käytetyn työajan perusteella, 1.1.2022 alkaen, kahden tunnin ylittävältä ajalta (aiemman yhden tunnin ylittävän ajan sijasta).

Ohjeellinen laskutusperuste edellä mainituissa henkilökohtaiseen palveluun perustuvissa neuvontapalveluissa on 150 euroa/tunti + alv. Muilta kuntataustaisilta toimijoilta kuin kunnilta ja kuntayhtymiltä veloitetaan kaksinkertainen hinta, ja muilta sidosryhmiltä minimissään kaksinkertainen hinta.

Henkilökohtaiseen palveluun pohjautuvasta neuvonnasta, joka toteutetaan asiakkaan toiveesta ja toimeksiannosta kiirehdittynä, 1–3 päivän sisällä, laskutetaan kuitenkin kaksinkertainen hinta.

Eriyisen vaativasta lainopillisesta neuvonnasta, neuvottelu- ja kuulemistehtävistä sekä muusta vastaavan kaltaisesta asiantuntijakonsultaatiosta laskutetaan sopimuksen mukaan. Laskutus perustuu käytettyyn työaikaan ja aiheutuneisiin matka- ym. kustannuksiin. Samoja perusteita sovelletaan myös videoneuvotteluihin.

Ohjeellinen neuvottelu- ja kuulemispalkkio, puheenvuoro- tai luentopalkkio tai muu näihin rinnastettavissa oleva palkkio on 150 euroa/h + alv. Laskutus perustuu käytettyyn valmistelu- ja toteutustyöaikaan ja aiheutuneisiin matkakuluihin. Mahdolliset matkatoimistojen ym. muut toimeksiannon hoitamisesta aiheutuvat laskut ohjataan suoraan toimeksiantajalle, jolloin vältetään tarpeeton läpilaskutus.



Useita luennoitsijoita vaativien tilaisuuksien veloitukset sovitaan erikseen. Konsultatiivisten asiantuntijapalveluiden veloituksesta muilta asiakas- ja si-dosryhmiltä kuin jäsen- ja sopimusasiakkailta sovitaan erikseen.

## 2.2 Julkaisut

Julkaisukohtaisen hinnoittelun mukaisesti (keskihinta on noin 20 € + toimitusmaksut).

## 2.3 Kunnia- ja ansiomerkit

Kunnia- ja ansiomerkkien myyntihinnat 2022 ovat seuraavat

Kultainen kunniamerkki	1000 euroa
Hopeinen kunniamerkki	300 euroa
Kultainen ansiomerkki (40 v.)	200 euroa
Kultainen ansiomerkki (30 v.)	200 euroa
Hopeinen ansiomerkki (20 v.)	160 euroa
Pronssinen ansiomerkki (10 v.)	130 euroa
Erikoisansiomerkki	150 euroa

## Liite 4 Suomen Kuntaliitto ry:n sijoituspolitiikka

---

### YLEISTÄ

Suomen Kuntaliitto ry (Kuntaliitto) on kuntien ja kunta-alan yhteinen, kaksikielinen edunvalvonta-, palvelu- ja kehittämisorganisaatio.

Tämän sijoituspolitiikan tarkoituksena on Kuntaliiton omaan lukuunsa harjoittamassa sijoitustoiminnassa noudatettavien periaatteiden kirjaaminen. Sijoituspolitiikassa käsitellään ainoastaan Kuntaliiton arvopärisijoituksista koostuvan sijoitussalkun sijoituksia. Konserniin kuuluvien yhtiöiden hallinnointia käsitellään muissa ohjeissa.

---

### OMAISUUDEN ROOLI KUNTALIITOSSA

Sijoituspolitiikassa käsiteltävä sijoitussalkku on markkina-arvoltaan 83,6 miljoonaa euroa (30.9.2021).

Kuntaliiton sijoitussalkun tuottoa ja pääomaa on yhdessä konserniyhtiöistä saatavien osinkojen kanssa käytetty kattamaan Kuntaliiton toimintamenoja. Myös jatkossa on tarpeen varautua kattamaan toimintamenoja, mikäli jäsenmaksut ja muut tulot eivät riitä kattamaan niitä.

Kassavaroja lyhytaikaisesti sijoittamalla pyritään varmistamaan riittävä maksuvalmius.

---

### SIJOITUSSALKUN TUOTTOTAVOITE JA SIJOITUSHORISONTTI

Kuntaliitto on pitkäaikainen sijoittaja, jonka sijoitustoiminnan on tarkoitus jatkaa toistaiseksi. Sijoituspäätöksissä painotetaan sijoitusomaisuuden odotettua tuottoa pitkällä aikavälillä ja mahdollisuutta tarvittaessa rahoittaa toimintamenoja.

Pitkäaikaisen sijoittamisen lisäksi kassavaroja voidaan sijoittaa lyhytaikaisesti. Kassavarojen sijoittamisessa painotetaan matalaa riskiä ja likviditeettiä.

Vuoden 2022 budjetin mukaan Kuntaliiton toimintamenojen rahoittamiseen tarvitaan sijoitus- ja rahoitus-toiminnan tuottoja noin 4,3 miljoonaa euroa.

Sijoitussalkun pitkän aikavälin (10-15 vuotta) keskimääräiseksi reaalitytuottotavoitteeksi asetetaan 3,0 % vuodessa. Kassavarojen sijoittamisen (enintään 12 kk) keskimääräinen tuottotavoite on ylittää EKP:n taluskorko (-0,5% 30.9.2021).

---

### RISKIT JA RISKIENHALLINTA

Sijoitusomaisuuden arvonkehitykseen liittyy riskiä sekä pitkällä että lyhyellä aikavälillä. Lyhyellä aikavälillä riski liittyy erityisesti omaisuuden arvon laskuun, joka voi seurata esimerkiksi osakekurssien laskusta. Pidemmällä aikavälillä riski liittyy siihen, että sijoitussalkulla ei saavuteta riittävää tuottoa kattamaan varainkäyttöä ja inflaatiota.

Kuntaliiton sijoitustoiminnan pääasiallisena tavoitteena on tuottotavoitteen mukaisen tuoton saavuttaminen pitkällä aikavälillä. Lyhyellä aikavälillä hyväksytään suurikin salkun arvon vaihtelu paremman pitkän aikavälin tuoton saavuttamiseksi.

## Hajautus

Riskin vähentämiseksi pyritään hajauttamaan sijoitukset tehokkaasti eri varallisuusluokkiin (esimerkiksi osakkeet, korkosijoitukset ja vaihtoehtoiset sijoitukset), maantieteellisesti ja varallisuusluokkien sisällä.

## Neutraaliallokaatio ja vaihteluvälit

Eri varallisuusluokilla on erilaisia tuotto- ja riskiominaisuuksia. Sijoitussalkun neutraali allokaatio kuvaa salkun varallisuusluokkien jakaumaa, joka pitkällä aikavälillä odotetaan toteuttavan sijoitustoiminnalle asetetut tavoitteet tuoton ja riskin suhteen.

Sijoitussalkun pitkän aikavälin tuotto selittyy valtaosin tämän neutraalin allokaation perusteella. Neutraali allokaatio on normaalisti pitkäaikainen ja sitä tarkistetaan lähinnä tehtäessä perustavanlaatuisia muutoksia tavoitteisiin kuten esimerkiksi varainkäyttöstrategian muuttuessa.

Seuraavassa taulukossa on Kuntaliiton sijoitussalkun neutraaliallokaatio ja vaihteluvälit:

<b>KUNTALIITON ALLOKAATIO</b>	<b>Neutraaliosuus</b>	<b>Minimiosuus</b>	<b>Maksimiosuus</b>
Rahamarkkinat	0,0 %	0,0 %	30,0 %
Valtionlainat	10,0 %	0,0 %	25,0 %
Yrityslainat, Investment Grade	10,0 %	0,0 %	20,0 %
Yrityslainat, High Yield	5,0 %	0,0 %	10,0 %
Kehittyvien markkinoiden lainat	5,0 %	0,0 %	10,0 %
<b>Korkosijoitukset</b>	<b>30,0 %</b>	<b>20,0 %</b>	<b>50,0 %</b>
<b>Vaihtoehtoiset sijoitukset</b>	<b>10,0 %</b>	<b>0,0 %</b>	<b>15,0 %</b>
Osakkeet, Suomi	10,0 %	5,0 %	20,0 %
Osakkeet, Eurooppa	20,0 %	5,0 %	30,0 %
Osakkeet, Yhdysvallat	20,0 %	5,0 %	30,0 %
Osakkeet, kehittynyt Aasia	0,0 %	0,0 %	5,0 %
Osakkeet, kehittyvät maat	10,0 %	0,0 %	20,0 %
<b>Osakkeet</b>	<b>60,0 %</b>	<b>35,0 %</b>	<b>70,0 %</b>

Allokaatiota on tarkasteltu alun perin vuonna 2021 tehtyjen simulaatiolaskelmien avulla, joiden mukaan salkun nimellinen vuosituotto-odotus seuraavan 10 vuoden aikana oli keskimäärin 5,4 % vuodessa. Laskelmissa käytetty pitkän aikavälin inflaatio-odotus oli 1,8 % vuodessa, joten tuotto-odotus täyttää Kuntaliiton tuottovaatimuksen. Salkun riskiä yhden vuoden tähtäimellä kuvaava VAR-luku oli 16,4 %. Tämä tarkoittaa, että 95 % todennäköisyydellä salkun tappio ei olisi 16,4 % suurempi yhden vuoden aikana.

Varainhoitaja voi poiketa neutraalista allokaatiosta määriteltyjen minimi- ja maksimirajojen puitteissa näkemyksensä mukaisesti.

## Liikkeeseenlaskijakohtaiset rajat

Yksittäisen liikkeeseenlaskijan arvopapereihin voidaan sijoittaa enintään 5 % pääomasta. Näitä sijoituksia voi olla enintään 25 % pääomasta. Näitä rajoja ei sovelleta rahastosijoituksiin.

## Likviditeetti

Sijoitussalkun sijoitusten valinnassa kiinnitetään erityistä huomiota jälkimarkkinakelpoisuuteen ja rahaksi muutettavuuteen. Kassavarojen sijoittamisessa likvidiys ja matala riski ovat keskeisiä edellytyksiä.

### **Valuuttamääräiset sijoituskohteet**

Korkosijoituksien osalta valuuttakurssien muutosten vaikutus sijoituksen euromääräiseen kokonaistuottoon voi olla oleellinen. Kuntaliiton varoja ei pääsääntöisesti sijoiteta valuuttariskiä sisältäviin korkoinstrumentteihin, talletuksiin tai korkorahastoihin. Kehittyvien markkinoiden lainoihin tehtävät rahastosijoitukset voivat kuitenkin sisältää avointa valuuttariskiä.

### **Johdannaiset**

Suoria sijoituksia johdannaisiin ei tehdä.

### **Tavoitteet ja rajoitteet yhteistyökumppaneiden osalta**

Sijoituksia tehdään yksinomaan viranomaisten valvonnassa olevien vakiintuneiden pankkien, varainhoitoyhtiöiden ja rahastoyhtiöiden kautta tai välityksellä.

### **Rahastotyytit ja sijoituskohteiden kulurakenne**

Kuntaliiton varoja voidaan varainhoitajien toimesta sijoittaa pääasiallisesti vain säänneltyihin eurooppalaiseen UCITS-direktiivin (EU-maissa sijoitusrahastoja sääntelevä ns. sijoitusrahastodirektiivi) mukaisiin rahastoihin. Mahdollisista poikkeuksista on sovittava varainhoitosopimuksessa, jonka Kuntaliiton hallitus hyväksyy.

Kuntaliiton varoja voidaan sijoittaa vain sellaisiin sijoituskohteisiin, joilla on selkeä ja läpinäkyvä kulurakenne.

Käytettävät rahastot voivat olla joko aktiivisia tai passiivisia. Aktiivisen sijoittamisen korkeammille palkkioille on oltava perusteet esimerkiksi passiivista sijoittamista korkeamman tuotto-odotuksen muodossa tai siksi, että jollekin markkinalle ei ole saatavissa soveltuvaa passiivista rahastoa. Aktiivisen sijoittamisen hyötyjen toteutumista seurataan säännöllisesti.

---

## **SIJOITUSTOIMINNAN VASTUULLISUUS**

Sijoitustoiminnan vastuullisuudella tarkoitetaan sijoitusten ympäristöön, sosiaaliseen vastuuseen ja hyvään hallintoon (ESG) liittyvien riskien arviointia ja huomioon ottamista sijoituspäätöksiä tehtäessä sekä sijoitustoimintaa seurattaessa ja arvioitaessa. Kuntaliitto ottaa sijoitustoiminnassaan huomioon vastuullisuusnäkökohdat ja edistää YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteiden mukaista toimintaa.

Suurin osa Kuntaliiton sijoituksista hoidetaan ulkoistetusti varainhoitajien toimesta, joten vaikuttaminen tapahtuu ennen kaikkea varainhoitajien valinnan ja varainhoitajille annettavan ohjeistuksen kautta välillisesti. Varainhoitajien osalta arvioidaan erityisesti sitä, että varainhoitaja ottaa sijoitusten vastuullisuuden huomioon osana sijoitukseen liittyvää päätöksentekoa.

### **YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteet**

Kuntaliitto edistää YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteiden (liite 1) toteutumista varainhoitotomialalla. Kuntaliitto edellyttää valittavilta varainhoitajilta, että ne ovat allekirjoittaneet YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteet ja varainhoitajilla on vastuullista sijoittamista käsittelevä kirjallinen ohjeistus. Varainhoitajien valintaprosessissa arvioidaan varainhoitajan vastuullista sijoittamista koskeva ohjeistus ja toimintaperiaatteet sekä varainhoitajan raportointi sijoitusten vastuullisuuden osalta.

### **Toimenpiteet eri varallisuusluokissa**

Vaikuttamisen mahdollisuudet ja keinot vaihtelevat riippuen käytettävistä varallisuusluokista ja varallisuuden hoidon järjestämistavasta (esimerkiksi suorat sijoitukset tai rahastosijoitukset).

### *Suorat sijoitukset*

Suorilla sijoituksella tarkoitetaan sijoituskohteita, joissa Kuntaliitto itse omistaa sijoituskohteen. Perustelusta syystä suoria sijoituksia voi olla varainhoitajien hoitamissa sijoitusvarallisuuden osissa, mikäli näin on sovittu varainhoitajan ja Kuntaliiton välisessä omaisuudenhoitosopimuksessa. Suorissa sijoituksissa on otettava huomioon vastuullisen sijoittamisen näkökohdat aina osana päätöksentekoa YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteita noudattaen.

### *Rahastosijoitukset, pääomarahastot ja omaisuudenhoito*

Rahastosijoituksissa Kuntaliitto omistaa sijoitusrahastojen rahasto-osuuksia, eikä suoraan niitä kohteita, joihin rahasto on sijoittanut. Sijoitusrahaston varainhoitaja päättää rahaston sääntöjen puitteissa rahaston sijoituskohteista. Rahastosijoituksissa Kuntaliitto ei voi vaikuttaa yksittäisiin sijoituspäätöksiin tai kohteisiin. Sama tilanne on täyden valtakirjan varainhoidossa, jossa varainhoitaja tekee sijoituspäätökset omaisuudenhoitosopimuksessa sovitussa puitteissa.

Kuntaliiton sijoituksista pääosa sijoitetaan rahastojen ja täyden valtakirjan varainhoidon kautta, jolloin valitut varainhoitajat päättävät varojen sijoittamisesta omaisuudenhoitosopimuksen mukaisesti. Kuntaliitolla ei tällöin ole päätösvaltaa rahastojen yksittäisiin sijoituskohteisiin.

Koska omaisuudenhoidossa ja rahastosijoituksissa Kuntaliitto ulkoistaa sijoituskohteiden valinnan, tapahtuu sijoitustoiminnan vastuullisuuteen vaikuttaminen näiltä osin erityisesti valitsemalla varainhoitajia, jotka ovat allekirjoittaneet YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteet ja jotka ovat integroineet vastuullisen sijoittamisen menettelyt osaksi omia sijoitusprosessejaan sekä seuraamalla varainhoitajien sijoitustoimintaa raportoinnin kautta. Ensisijaisesti esille nousevia kysymyksiä käsitellään keskusteluissa varainhoitajan kanssa.

## **Vastuullisuusraportointi**

Hallituksen sijoitusraportoinnissa esitetään tuotto- ja riskilukujen lisäksi myös vastuullisuusmittareita. Tällä hetkellä on mahdollista raportoida sijoitussalkun vastuullisuuden kokonaisarvosana (koostuen ympäristö-, yhteiskunta ja hallintoriskeistä) sekä hiilijalanjälki.

Raportoitaville mittareille voidaan asettaa jatkossa konkreettisia tavoitteita, joista päättää Kuntaliiton hallitus vuosittain talousarvion hyväksymisen yhteydessä.

## **Vastuullisen sijoittamisen vertailuindeksit**

Kuntaliitto käyttää sijoitustoiminnan toteutuneen tuloksen arvioinnissa ja tavoitteiden asetannassa vastuullisen sijoittamisen vertailuindeksejä. Vastuullisen sijoittamisen vertailuindeksit perustuvat vastuullisuusluokituksiin, jotka huomioivat yritysten vastuullisuuden ympäristö-, sosiaalisissa ja hyvää hallintoa koskevissa kysymyksissä.

Vastuullisen sijoittamisen vertailuindeksejä käytetään niiden varallisuusluokkien osalta, joissa indeksejä on saatavilla. Vastuullisen sijoittamisen vertailuindeksejä on saatavilla lähinnä osakesijoitusten osalta. Käytettävistä vertailuindekseistä sovitaan täsmällisesti varainhoitajien kanssa solmittavissa varainhoitosopimuksissa.

## **Vastuullisen sijoittamisen kehittäminen**

Osana vuosittaista sijoituspolitiikan arviointia Kuntaliiton sijoitustoiminnan vastuullisuuteen kiinnitetään huomiota ja menettelytapoja kehitetään seuraamalla alan kehitystä ja toimimalla tarvittaessa yhteistyössä vastuullista sijoittamista edistävien järjestöjen, varainhoitajien ja muiden osapuolien kanssa.

---

## **PÄÄTÖKSENTEKO JA SEURANTA**

Kuntaliiton hallitus hyväksyy vuosittain sijoituspolitiikan talousarvion hyväksymisen yhteydessä.

## **Sijoituspäätökset, varainhoitajien ja rahastojen käyttö**

Kuntaliiton sijoitussalkun varainhoito toteutetaan pääosin ammattimaisia varainhoitopalveluja tarjoavien

yhteistyökumppaneiden kautta. Varainhoitajat tekevät sijoituspäätöksiä itsenäisesti omaisuudenhoitosopimuksessa sovitulla tavalla. Varainhoitajien kanssa solmittavat omaisuudenhoitosopimukset hyväksyy Kuntaliiton hallitus. Omaisuudenhoitosopimukset on laadittava niin että ne ovat sisällöltään yhdenmukaisia tämän sijoituspolitiikan kanssa. Tarve varainhoitajien kilpailutukseen arvioidaan hallituksen toimesta vähintään 5 vuoden välein.

Vastapuoli- ja varainhoitajariskin hajauttamiseksi käytetään vähintään kahta varainhoitoyhteistyökumppania.

Sijoituspäätöksiä kirjanpidollisten vaikutusten paremman ennakoitavuuden, hallinnollisen työn minimoimisen ja jatkuvan tehokkaan riskihajautuksen varmistamiseksi sijoitukset pyritään pääsääntöisesti tekemään rahastojen kautta.

### **Raportointi**

Kuntaliiton hallitus saa säännöllisesti raportin, joka sisältää soveltuvin osin seuraavat tiedot sijoitussalkun sijoituksista ja kehityksestä:

- a. pääoman kehitys
- b. eri ajanjaksojen tuottokehitys
- c. tuottokehitys suhteessa neutraaliallokaatiota kuvaavaan vertailuindeksiin
- d. riskikehitys
- e. keskeisten salkun osien (varallisuusluokittain) tuotot ja riskit
- f. vallitseva allokaatio suhteessa neutraaliallokaatioon ja riskirajoihin
- g. maantieteellinen jakauma
- h. suurimmat yksittäiset sijoitukset ja niiden %-osuus salkusta
- i. varainhoitajien salkunhoitajien menestyksellisyys

**Päätösvaltuudet**

Seuraavassa taulukossa on määritelty Kuntaliiton sijoitustoimintaan osallistuvien päätösvaltuudet.

<b>Kuntaliiton sijoitustoiminnan vastuut ja päätösvaltuudet</b>	
Hallitus	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Hyväksyy sijoituspolitiikan</li> <li>- Hyväksyy varainhoitajien kanssa tehtävät sopimukset</li> <li>- Arvio tarpeen varainhoitajien kilpailutukseen vähintään 5 vuoden välein</li> <li>- Päättää vaihtoehtoisista sijoituksista sikäli, kun niitä ei hoida varainhoitaja</li> </ul>
Toimitusjohtaja	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Toimitusjohtaja päättää talous- ja hallintojohtajan esityksestä Kuntaliiton toimintaan tarvittavien varojen realisoinnista</li> </ul>
Kuntaliiton talous- ja hallintojohtaja	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Valmisteleo Kuntaliiton hallitukselle ehdotuksen sijoituspolitiikasta ja huolehtii sen ajanmukaisuudesta</li> <li>- Vastaa varainhoitajien kilpailutuksesta ja tekee Kuntaliiton hallitukselle esitykset varainhoitajien valinnasta</li> <li>- Seuraa sijoitustoiminnan ja siihen liittyvien riskien raportteja</li> <li>- Raportoi tarvittaessa Kuntaliiton hallitukselle Kuntaliiton sijoituksia koskevista poikkeuksellisista asioista</li> <li>- Pitää yhteyttä varainhoitajiin ja muihin yhteistyökumppaneihin</li> <li>- Esittelee sijoitustoimintaan liittyvät asiat hallituksen kokouksessa</li> </ul>
Varainhoitajat	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Kuntaliitolle valitaan vähintään kaksi varainhoitajaa, jotka hoitavat Kuntaliiton varallisuutta omaisuudenhoitosopimuksessa määritellyllä tavalla</li> </ul>
Raportoinnin tuottaja	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Laatii sijoitustoiminnan tuotto- ja riskiraportit yhdistäen omaisuudenhoitajilta saatavat tiedot</li> </ul>

## **Liite 1 - YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteet<sup>1</sup>**

YK:n vastuullisen sijoittamisen (ESG) periaatteet allekirjoittava varainhoitaja sitoutuu seuraaviin kohtiin:

### 1. Liittämään ESG-asiat osaksi sijoitusprosesseja

*Mahdollisia toimia: Varainhoitajan tulisi mainita ESG-asiat sijoituspolitiikassaan ja tukea ESG-työkalujen, analyysien ja tilastojen kehittämistä. Salkunhoitajien kykyä sisällyttää ESG-asioita toimintaansa arvioidaan säännöllisin väliajoin. Lisäksi voidaan kannustaa akateemista ja muuta alaan liittyvää tutkimusta sekä tukea ESG-koulutusta sijoitusammattilaisille.*

### 2. Toimimaan aktiivisena omistajana ja sisällyttämään ESG-asiat omistajakäytäntöihinsä

*Mahdollisia toimia: Varainhoitajan tulisi kehittää aktiivista ja julkista omistajapolitiikkaa ja käyttää mahdollista äänioikeuttaan yhtiökokouksissa. Tavoitteena on aktiivinen vuoropuhelu yhtiöiden kanssa, jonka lisäksi voidaan osallistua standardien, valvonnan ja periaatteiden kehittämiseen. Yhtiökokouksissa voidaan tehdä esityksiä / kannustaa osallistumaan ESG-vaikuttamisprojekteihin ja raporttoimaan niistä. Myös yhteiset vaikuttamaloitteet ovat hyvä väylä aktiiviseen omistajuuteen.*

### 3. Edistämään sijoituskohteidensa asianmukaista ESG-raportointia

*Mahdollisia toimia: Varainhoitajat voivat pyytää yrityksiltä standardimuotoista raportointia ESG asioista (kuten Global Reporting Initiative) sekä ESG-asioiden sisällyttämistä vuosikertomuksiin. Lisäksi yrityksiltä kannattaa pyytää tietoja asiaankuuluvien normien, standardien ja kansainvälisten aloitteiden käytöstä tai käyttöönotosta sekä olla mukana tukemassa sellaisia osakkeenomistajien yhtiökokousesityksiä, jotka edistävät ESG asioiden julkaisemista.*

### **4. Edistämään vastuullisen sijoittamisen periaatteiden käyttöönottoa sijoitustoimialalla**

*Mahdollisia toimia: Varainhoitajien kannattaa sisällyttää ESG-asioihin liittyviä vaatimuksia palvelutuottajien/alihankkijoiden valintakriteeristöön.*

*ESG:hen liittyviä odotuksia kannattaa kommunikoida sijoituspalvelujen tarjoajille (esim. kolmansien osapuolien käytettävien rahastojen) aktiivisesti ja olla yhteydessä myös niihin palvelutuottajiin, jotka eivät täyttäneet asetettuja ESG-vaatimuksia. Sijoitustoimialalla voidaan tukea erityisesti vertailutyökalujen kehittämistä sekä valvonta- tai politiikkamuutoksia, joiden tarkoituksena on lisätä ohjeiden käyttöä.*

### 5. Edistämään vastuullista sijoittamista yhteistyössä muiden sijoittajien kanssa

*Mahdollisia toimia: Varainhoitajat voivat osallistua erilaisiin verkostoihin työkalujen ja resurssien yhdistämiseksi. Yhteistyössä kannattaa nostaa esille uudet, nousevat teemat sekä kehittää ja tukea yhteisöllisiä aloitteita.*

### 6. Raportoimaan toimistaan ja vastuullisen sijoittamisen edistymisestä

*Mahdollisia toimia: Varainhoitajien on suotavaa kertoa avoimesti siitä, miten ESG-asiat on sisällytetty sijoitustoimintaan sekä julkaista aktiivisen omistajapolitiikan käytäntöjään ja palveluntarjoajille/alihankkijoille asetettuja vaatimuksia. Myös edistyksistä ja saavutuksista on hyvä raportoida säännöllisin väliajoin.*

<sup>1</sup> Lähde: Finsif - Finland's Sustainable Investment Forum ry



# KUNNALLINEN TYÖMARKKINALAITOS

## TILINPÄÄTÖS

**1.1.2021–30.6.2021**

Tämä tilinpäätös on säilytettävä 31.12.2031 asti.

Osoite	Toinen linja 14	Y-tunnus	0926151-4
	00530 HELSINKI	Kotipaikka	Helsinki

**KUNNALLINEN TYÖMARKKINALAITOS**

**TULOSLASKELMA**

**30.6.2021**

VARAINAINEN TOIMINTA

Tuotot		707 241,86
Kulut		
Henkilöstökulut	-2 201 972,95	
Poistot		
Muut kulut	-1 223 243,75	<u>-3 425 216,70</u>
Kulujäämä		-2 717 974,84
VARAINHANKINTA		
Maksusuudet		2 717 974,84
Sijoitus ja rahoitus toiminta		
Tilikauden ylijäämä/alijäämä		<u><u>0,00</u></u>

## KUNNALLINEN TYÖMARKKINALAITOS

### TASE

**VASTAAVAA** **30.6.2021**

#### Vaihtuvat vastaavat

Lyhytaikaiset saamiset	
Myyntisaamiset	815 818,96
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	
Muut saamiset	0,00
Siirtosaamiset	540 979,12
Rahat ja pankkisaamiset	3 137 678,61
<b>Vaihtuvat vastaavat yhteensä</b>	<b>4 494 476,69</b>

**VASTAAVAA YHTEENSÄ** **4 494 476,69**

**VASTATTAVAA** **30.6.2021**

#### Pakolliset varaukset

Eläkevastuut	0,00
--------------	------

#### Lyhytaikainen vieras pääoma

Ostovelat	75 637,93
Velat saman konsernin yrityksille	459 750,82
Muut velat	
Siirtovelat	3 959 087,94
<b>Vieras pääoma yhteensä</b>	<b>4 494 476,69</b>

**VASTATTAVAA YHTEENSÄ** **4 494 476,69**

## KUNNALLINEN TYÖMARKKINALAITOS

### TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

#### 1. TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

KT Kuntatyönantajat kuuluu Kunnallisesta työmarkkinalaitoksesta annetun lain (254/1993) 1 §:n perusteella osana Suomen Kuntaliittoon. KT Kuntatyönantajat ei kirjaa ylijäämää eikä alijäämää, vaan annetun lain perusteella liikaa tai liian vähän kannetut maksuosuussennakot joko palautetaan kunnille tai peritään lopullisina maksuosuuksina.

Laki kuntien ja hyvinvointialueiden työnantajaedunvalvonnan järjestämisestä (630/2021) tuli voimaan 1.7.2021. Lain voimaantulon myötä Kunta- ja hyvinvointialueiden työnantajat KT on irtautunut Suomen Kuntaliitto ry:stä.

Laadittu välitinpäätös on ajalta 1.1.-30.6.2021

#### Tuloslaskelman liitetiedot

#### 2. VARSINAISEN TOIMINNAN TUOTOT JA KULUT

30.6.2021

Kokonaistuotot			3 797 458,81
Kokonaiskulut			-3 797 458,67
<b>Toimintokohtainen tulo- ja kuluerrittely</b>			
KT Kuntatyönantajien toimisto	tilit	760	
Palvelukorvaukset	3000-3005		329 132,53
Muut toimintatuotot	3020-3990,3945		136 720,55
			<u>465 853,08</u>
Henkilöstökulut	5000-5230		-2 101 531,96
Poistot	5873		0,00
Muut kulut	4601-6595		-964 364,68
			<u>-3 065 896,64</u>
			3 531 749,72
Valtuuskunta		700	
Henkilöstökulut			-23 900,00
Muut kulut			0,00
			<u>-23 900,00</u>
Kuntatyönantaja -lehti		726	
Tuotot			1 490,00
Henkilöstökulut			-25 380,61
Muut kulut			-42 295,21
			<u>-67 675,82</u>
			-66 185,82
Julkaisumyynti	tilit	770	
Tuotot	3082,3005,3074,3036		43 277,80
Muut kulut			-21 378,73
			<u>-21 378,73</u>
			21 899,07
Kunta-alan työelämän kehittäminen		762	
Tuotot			62 121,00
Henkilöstökulut			-51 160,38
Muut kulut			-28 205,15
			<u>-17 244,53</u>
CEEP		775	
Tuotot			0,00
Muut kulut			-32 500,00
			<u>-32 500,00</u>

#### 3. VARAINHANKINTA

30.6.2021

Maksuosuussennakot	5 579 080,80
Kuntien maksosuudet	-2 717 974,84
Lisäperintä (+)/palautus (-)	<u>-2 861 105,96</u>

#### 4. POISTOT

Käyttöomaisuushankinnat poistetaan kokonaan hankintavuonna, tilivuositain tasattavien kuntakohtaisten maksuosuuksien vuoksi.  
Koneet ja kalusto 0,00

#### 5. VASTUUSITOUMUKSET

KT Kuntatyöntekijän palveluksessa olevien henkilöiden eläketurva on järjestetty Kuntien eläkevakuutuksen kautta.

#### 6. HENKILÖSTÖKULUJEN ERITTELY

30.6.2021

Palkat	1 815 880,64
Palkkiot, valtuuskunta	23 900,00
Palkkiot, muut	49 979,00
Eläkekulut	421 818,30
Muut henkilösivukulut	-307 557,82
	<hr/>
	2 004 020,12

Henkilöstön keskimääräinen luku 60

#### Taseen liitetiedot

#### 7. Siirtosaamiset

30.6.2021

Maksuosuudet kunnilta	0,00
Ulkopuolinen hankerahoitus	413 566,83
Muut siirtosaamiset	127 412,29
	<hr/>
	540 979,12

#### 8. Pakolliset varaukset

Pakollinen varaus työnantajan maksamia lisäeläkkeitä varten. 0,00

#### 9. Siirtovelat

Lomapalkkavaraus	-1 101 884,24
velka Kuntaliitolle	-420 175,58
Muut siirtovelat	-2 857 203,70
	<hr/>
	-4 379 263,52

**KUNNALLINEN TYÖMARKKINALAITOS**

**TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET**

SUOMEN KUNTALIITTO RY:N HALLITUS

Helsingissä 28. päivänä lokakuuta 2021

-----  
Räsänen Joonas  
hallituksen puheenjohtaja

-----  
Rautio Sari  
I hallituksen varapuheenjohtaja

-----  
Tölli Tapani  
II hallituksen varapuheenjohtaja

-----  
Kankaanniemi Toimi

-----  
Kokko Annika

-----  
Korhonen Martti

-----  
Lehtonen Harri

-----  
Lehtosalo-Lönnberg Eeva-Kaisa

-----  
Lumela Meri

-----  
Lyly Lauri

-----  
Nylander Mikaela

-----  
Rantanen Tuomas

-----  
Sankelo Janne

-----  
Sazonov Daniel

-----  
Taponen Merja

-----  
Karhunen Minna  
Toimitusjohtaja

**SIGNATURES****ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 6 pages before this page

Dokumentet inneholder 6 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 6 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 6 sider før denne side

Detta dokument innehåller 6 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende

**SIGNATURES****ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 7 pages before this page

Dokumentet inneholder 7 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 7 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 7 sider før denne side

Detta dokument innehåller 7 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende



**SIGNATURES****ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 8 pages before this page

Dokumentet inneholder 8 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 8 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 8 sider før denne side

Detta dokument innehåller 8 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende



**KPMG Oy Ab**  
Töölönlahdenkatu 3 A  
PL 1037  
00101 HELSINKI

Puhelin 020 760 3000  
www.kpmg.fi

# Tilintarkastajan raportti tehdyistä havainnoista

## Suomen Kuntaliitto ry:lle

Olemme suorittaneet alla luetellut erikseen sovitut toimenpiteet, jotka koskevat Suomen Kuntaliitto ry:n laatimaa Kunnallisen työmarkkinalaitoksen erillisvälitilinpäätöstä 1.1.-30.6.2021. Tarkastuksen laajuus on sovittu Suomen Kuntaliitto ry:n talous- ja hallintojohtaja Elina Liipolan kanssa.

Toimeksianto on suoritettu erikseen sovittuja toimenpiteitä koskevissa toimeksiannoissa sovellettavan kansainvälisen liitännäispalvelustandardin ISRS 4400 mukaisesti. Seuraavat toimenpiteet on suoritettu yksinomaan siksi, että niistä olisi apua sen arvioimisessa, onko erillisvälitilinpäätös ("Välitilinpäätös") käytettävissä siihen tarkoitukseen, jonka vuoksi se on laadittu.

1. Täsmäytimme Välitilinpäätöksen ja tase-erittelyiden luvut kirjanpitoon. Lisäksi arvioimme Välitilinpäätöksen liitetietojen asianmukaisuutta.
2. Tarkastimme henkilöstökuluja ja henkilöstökuluihin liittyvien välitilinpäätöshetken jaksotusten asianmukaisuutta. Henkilöstökulujen tarkastus käsitti palkka- ja sivukulujen sekä lomapalkkajaksotuksen analyttisen tarkastelun, sekä palkka- ja lomapalkkatäsmäytyksen kirjanpidon ja palkkakirjanpidon välillä.
3. Tarkastimme maksuosuustuottojen asianmukaisuutta, laskutusta ja maksuosuustuottojen jaksotuksen oikeellisuutta välitilinpäätöshetkeltä.
4. Tarkastimme edellä mainittujen maksuosuustuottojen ohella pistokokein muiden myyntituottojen jaksotuksen oikeellisuutta välitilinpäätöshetkeltä ja täsmäytimme myyntireskontran kirjanpitoon.
5. Projektituottojen osalta tarkastimme pistokokein projektin tulouksen ja jaksotuksen oikeellisuuden, sekä projektiin liittyvien sopimusten ja/tai rahoituspäätösten olemassaoloa ja projektitietojen perustumisen raportointijärjestelmän tietoihin.
6. Tarkastimme pistokokein Välitilinpäätökseen sisältyviä kuluja ja kulujen hyväksyntöjen asianmukaisuutta, sekä täsmäytimme ostoreskontran pääkirjanpitoon. Lisäksi tarkastimme kulujen jaksotuksen oikeellisuutta välitilinpäätöshetkeltä.
7. Täsmäytimme rahat ja pankkisaamiset välitilinpäätöshetkeltä ja kävimme läpi pankkitilitapahtumia.

## **Edellä mainittujen toimenpiteiden perusteella toteamme Välitilinpäätöksestä seuraavaa:**

- tarkastuksessa ei tullut esiin seikkoja, joiden perusteella olisi syytä epäillä Välitilinpäätöksessä esitettyjen lukujen oikeellisuutta.



**Suomen Kuntaliitto ry**  
*Tilintarkastajan raportti tehdyistä havainnoista*  
20.10.2021

Koska edellä mainitut toimenpiteet eivät muodosta tilintarkastusstandardien mukaista tilintarkastusta eikä yleisluonteista tarkastusta koskevien standardien mukaista yleisluonteista tarkastusta, emme ilmaise edellä mainittujen standardien mukaista varmuutta yllä mainituista asioista.

Jos olisimme suorittaneet lisätoimenpiteitä taikka suorittaneet tilintarkastusstandardien mukaisen tilintarkastuksen tai yleisluonteista tarkastusta koskevien standardien mukaisen yleisluonteisen tarkastuksen, tietoomme olisi saattanut tulla muita seikkoja, joista olisimme raportoineet teille.

Raporttimme on tarkoitettu yksinomaan tämän raportin toisessa kappaleessa mainittuun käyttöön eikä sitä pidä käyttää muuhun tarkoitukseen. Tämä raportti koskee vain edellä yksilöityjä asioita, eikä se koske Suomen Kuntaliitto ry:n tilinpäätöstä tai Kunnallisen työmarkkinalaitoksen erillistilinpäätöstä tai Välitilinpäätöstä kokonaisuutena.

Helsingissä 20. lokakuuta 2021

KPMG OY AB

Heidi Vierros

KHT

Deloitte Oy  
Ernst & Young Oy  
KPMG Oy Ab  
PricewaterhouseCoopers Oy

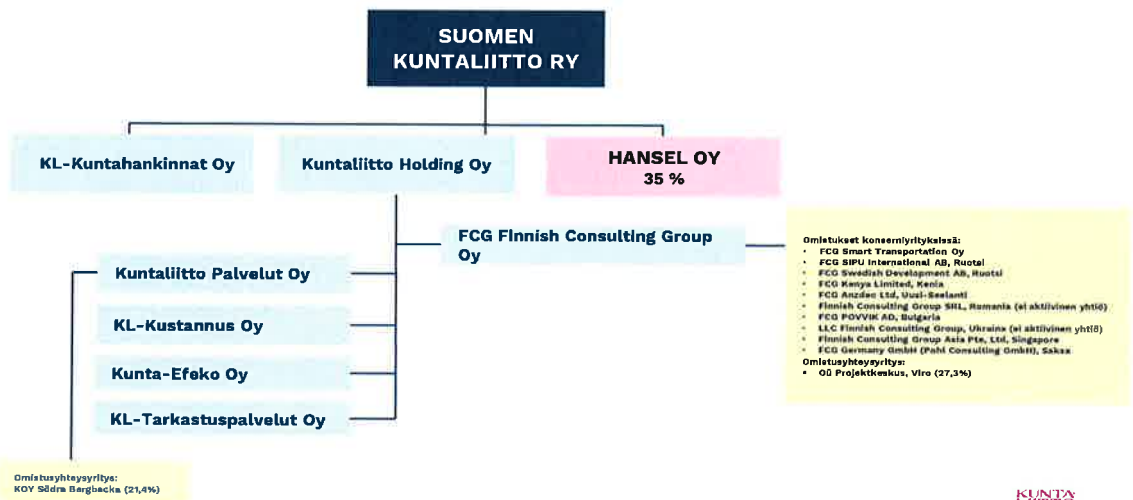
## Tarjouspyyntö Kuntaliitto-konsernin tilintarkastuksesta

Suomen Kuntaliitto ry on yleishyödyllinen yhteisö, jonka jäseniä ovat kaikki suomalaiset kunnat ja kaupungit. Kuntaliitto tukee lisäksi kuntien yhteistointimintaelimiä, joista kuntayhtymät muodostavat pääosan. Kuntaliiton toiminnasta ja taloudesta on lisätietoja Kuntaliiton nettisivulla <https://www.kuntaliitto.fi/>.

Kuntaliitto-konserni muodostuu seuraavasti:

c

## Suomen Kuntaliitto –konserni



Tästä rakenteesta KL-Tarkastuspalvelut Oy poistuu vuoden 2021 aikana. Tarjouspyyntö ei koske Hansel Oy:tä eikä KOY Södra Bergbackaa.

Kuntaliitto Holding Oy:n alakonsernin suorat tytäryhtiöt ovat kaikki suomalaisia osakeyhtiöitä, FCG Groupilla on tytäryhtiöitä myös ulkomailla.



Kuntaliiton ja sen tytäryhtiöiden liikevaihdot vuonna 2020 olivat seuraavat:

<u>Yhtiö (1000 eur)</u>	<u>Liikevaihto v. 2020</u>
Suomen Kuntaliitto ry	23 852
KL-Kuntahankinnat	4 218
Kuntaliitto Holding	0
FCG-konserni	71 681
Kuntaliitto Palvelut Oy	3 128
KL-Tarkastuspalvelut Oy	234
Kunta-Efeko Oy	886
KL-Kustannus Oy	1 444

<u>Yhtiö (1000 e)</u>	<u>Liikevaihto v. 2020</u>
SIPU, Ruotsi	1 083
Anzdec, Uusi Seelanti	3 026
POVVIK, Bulgaria	1 094
Finnish Consulting Group Asia Pte. Ltd, Singapore	1 318
FCG Swedish Development AB, Ruotsi	11 312
FCG Kenya, Keni	132
FCG Germany, Saksa	1 006

Suomen Kuntaliitto ry pyytää tarjoustanne Kuntaliiton ja sen tytäryhtiöiden lakisääteisestä tilintarkastuksesta vuosina 2022–2025. Asiakasvastuulliselta tilintarkastajalta edellytetään, että hän tekee henkilökohtaisesti asiakasvastuulliselta tilintarkastajalta edellytettävän työpanoksen.

Tarjouksesta tulee ilmetä tilintarkastuksen vuosittaiset kustannukset vuoden 2022 tasossa erikseen Suomen Kuntaliitto ry:n ja kunkin tytäryhtiön osalta sekä mahdollinen hinnankorotusmekanismi tuleville vuosille.

Tarjouksen tulee sisältyä lisäksi

- Ehdotus vuosittaiseksi työsuunnitelmaksi yhtiöittäin
- Ehdotus erityisesti yleishyödyllisen yhteisön toimintaan perehtyneistä senioriasiantuntijoista, heidän CV:nsä ja referenssinsä
- Muut lisäpalvelut ja niiden hinnoitteluperusteet

Lisäksi optiona tarjoukseen tulee sisällyttää

- Ehdotus FCG Groupin kansainvälisten tytäryhtiöiden tilintarkastuskäytännöiksi ja niiden veloitusperusteet

Tarjousvertailu tehdään seuraavin kriteerein:

Arviointikriteeri	Painokerroin
Tarkastuksen hinta Suomessa	80
Perehtyneisyys yleishyödyllisten yhteisöjen toimintaan	10
Vastuullisiksi tilintarkastajiksi ja avustajiksi esitettyjen henkilöiden kokemusvuodet yleishyödyllisten yhteisöjen toiminnassa	10
Optio FCG:n kansainvälisten tytäryhtiöiden tilintarkastuksesta, tarkastuksen hinta	100

Tarjous pyydetään toimittamaan sähköpostilla Suomen Kuntaliittoon [kir-jaamo@kuntaliitto.fi](mailto:kir-jaamo@kuntaliitto.fi) viimeistään 20.09.2021, viite Tarjous tilintarkastuksesta. Haastattelut pyritään järjestämään viikolla 39.

Lisätietoja antaa Kuntaliiton talous- ja hallintojohtaja Elina Liippola puh. 09-771 2203 tai [elina.liippola@kuntaliitto.fi](mailto:elina.liippola@kuntaliitto.fi) sekä FCG:n osalta talousjohtaja Kim Hagman puh. 040-534 1350 tai [kim.hagman@fcg.fi](mailto:kim.hagman@fcg.fi).

Pyydämme ystävällisesti vahvistamaan tämän tarjouspyynnön vastaanottamisen Kuntaliiton talous- ja hallintojohtaja Elina Liippolalle.

SUOMEN KUNTALIITTO RY



Minna Karhunen  
toimitusjohtaja



Elina Liippola  
talous- ja hallintojohtaja